

Plenaire 41

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

22 april 2009

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
THEMADEBAT wonen en zorg – 2208 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 Themadebat	1
ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 – 19-B (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	21 22
ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2005 – 23 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	22 22
ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2006 – 23-A (2008-2009) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	22 23
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	23
ONTWERP VAN DECREET betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid – 2130 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	23 25
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging aan diverse bepalingen inzake de milieuhandhaving – 2132 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	25 26
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Provinciedecreet en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 2136 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 5 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	26 31

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

– 2154 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

31

Artikelsgewijze bespreking

39

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

39

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 9.08 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Herman De Reuse: gezondheidsredenen;

Hilde De Lobel: buitenslands;

Johan Sauwens, Luc Van den Brande: ambtsverplichtingen.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 60/25*)

Ik wijs de vergadering tevens op het jaarverslag 2008 van de Vlaamse Ombudsdienst, dat vandaag is ingediend en onder de Vlaamse volksvertegenwoordigers is verspreid. Overeenkomstig artikel 87, eerste lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement neemt de plenaire vergadering kennis van dat jaarverslag en zullen de voorstellen en aanbevelingen uit dat jaarverslag worden behandeld door de bevoegde commissies.

THEMADEBAT wonen en zorg – 2208 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3

Themadebat

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het themadebat over wonen en zorg.

Het themadebat wordt gehouden op basis van de motie van aanbeveling van de dames De Wachter en Van der Borght, de heer Dehaene en de dames Roex, Hoebeke en Jans en de motie van aanbeveling van de dames De

Wachter en Van der Borght, de heer Dehaene, de dames Hostekint en Guns en de heer de Kort bij de maatschappelijke beleidsnota Wonen en zorg in Vlaanderen in 2020: visie en aanbevelingen.

Het themadebat is geopend.

Mevrouw Van der Borght, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke verslagen. Ik wil daar wel nog het volgende aan toevoegen. Wij hebben heel wat hoorzittingen achter de rug in het kader van de themacommissie Wonen en Zorg, die ons zeer verhelderende toelichtingen hebben opgeleverd omtrent deze thematiek. Nadien hebben we een visienota ingediend, die weergeeft in welke richting wij wensen te evolueren in dit thema. Gelet op de vele hoorzittingen die hebben plaatsgevonden en het verslaggevende werk dat daarvoor is gebeurd, wil ik het daarbij houden en hier enkel verwijzen naar die verslagen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mevrouw Van der Borght heeft al aangegeven dat we in de loop van het najaar tal van hoorzittingen hebben gehouden, de ene al wat meer verhelderend dan de andere. De nota die is opgesteld, is zeer mooi, maar er staan mijns inziens ook veel zaken in die veeleer in een droomwereld kunnen worden ondergebracht. Dromen kan geen kwaad, maar er moeten wel realistische maatregelen worden genomen en uitgevoerd.

Veel analyses die we in de maatschappelijke beleidsnota en in de moties terugvinden, zijn analyses die het Vlaams Belang reeds langer maakte. Er is de problematiek van de verschillende bevoegdheidsniveaus die actief zijn op het domein van Welzijn, de problematiek van de discriminatie tussen de verschillende groepen van zorgbehoevenden, en de problematiek van de eenloketfunctie. In de beleidsnota wordt ook verwezen naar het sociale loket op lokaal niveau.

Er zijn in de beleidsnota tal van lovenswaardige doelstellingen geformuleerd, waarvan de realisatie onzes inziens kan leiden tot een degelijk woonzorgbeleid in 2020. We mogen evenwel niet vergeten dat 2020 niet meer zo heel veraf is. Na de verkiezingen zitten we al in het najaar van 2009, tegen dat de legislatuur op gang komt, is het al 2010. Dan is het nog maar 10 jaar tot 2020. Als we de dromen om die maatregelen uit te werken en te realiseren, willen waarmaken, zullen we zeer snel moeten zijn. Het ware niet slecht mocht dat kunnen.

Ik haal enkele punten uit de nota aan. Over de partijgrenzen heen zijn we het eens dat de nood aan aangepaste en

aanpasbare woningen groot zal zijn. De bouw van dergelijke woningen moet dus worden gestimuleerd. Al te dwingend optreden en mensen bestraffen van wie het huis niet beantwoordt aan bepaalde minimumnormen lijkt ons een brug te ver. Bij de EPB-norm was er ook een verplichting en ook daar hebben we ervoor gekozen om dat niet op te leggen. Ook in dit geval moet het een vrije keuze zijn. In de commissie heb ik aangehaald dat we ook een norm zouden kunnen kleven op het aanpasbaar bouwen of wonen. Daarbij kan naderhand het as-builtattest – dat er waarschijnlijk toch zal komen – worden opgenomen en zo kan een meerwaarde worden gecreëerd in de woning. De eigenaars kiezen daar zelf voor.

Onzes inziens moet er in de eerste plaats een actief stimulerings- en sensibiliseringsbeleid worden gevoerd. Het Vlaams Belang wil dat het ontwerpen en bouwen van aanpasbare woningen beter wordt gepromoot en dat de overheid hiervoor beleidsinitiatieven ontwikkelt. Er zijn er hier en daar al wel ontwikkeld, en in de moties ingediend door de meerderheid worden er nog enkele aangekondigd, maar toch. Er moeten positieve maatregelen komen op het vlak van vergunningen, premies en fiscaliteit om de verschillende vormen van zorgwonen haalbaar te maken. De overheid dient aanpasbaar wonen aan te moedigen, goedkope leningsmogelijkheden en premiestelsels uit te werken om aanpassingen te financieren. Het zal niet zo simpel zijn om mensen op een bepaalde leeftijd via een private lening de mogelijkheid te bieden om alsnog hun woning te veranderen. Er is nood aan het verhogen van het budget van de premies voor het aanpassen van de woning om een zorgbehoevende oudere de kans te geven de woning aan te passen om er te kunnen blijven wonen.

Ik verwijs naar berichten op de radio deze ochtend. De Christelijke Mutualiteit maakte bekend dat 98 procent van de ouderen niet in een instelling maar thuis zijn jaartjes zou willen slijten. Bij het bepalen van de premies mag er uitsluitend rekening gehouden worden met de financiële mogelijkheden van de zorgbehoevende. Indien deze premies niet voldoende zijn, moeten ouderen de kans krijgen om op een eenvoudige wijze dergelijke verbouwingsleningen te krijgen.

Het Vlaams Belang is ook steeds een groot voorstander geweest van het eenloketprincipe. Een sociaal loket per gemeente of stad waar de burger terecht kan voor alle vragen met betrekking tot welzijnskwesties maakt de diverse voorzieningen heel wat toegankelijker. Het kan alleen maar worden toegejuicht indien het Sociaal Huis tevens zou functioneren als lokaal woonzorgloket.

Daar moeten we ook een vraagteken bij plaatsen. In vele gemeentes zijn het Sociaal Huis en de eenloketfunctie wel aangekaart, maar in welke mate en op welke manier die zijn doorgevoerd, verschilt. Er zijn er die dat heel fijn hebben gedaan. Tijdens een studiereis van de commissie

hebben we dat ook gemerkt. Maar er zijn ook gemeenten die het naast zich neerleggen en weinig tot geen voordeelingen maken. Dan is de vraag: is deze maatschappij maakbaar of niet? In welke mate kunnen wij dat vanuit het gewest opleggen? Ik verwijs naar een artikel in De Standaard, waarin de dertien grote steden van Vlaanderen klagen dat er al te veel inmenging is van het gewest in het lokale beleid. In hoeverre gaan we daar de vinger aan de pols houden of een dwingende vinger opsteken?

Gezien de toenemende behoefte aan aangepaste woon- en woonzorgvormen ten gevolge van de vergrijzing is een goede en laagdrempelige informatieverstrekking van niet te onderschatten belang.

Het Vlaams Belang is blij dat er eindelijk plannen zijn om enkele discriminaties en anomalieën weg te werken. Onze partij is in dat verband altijd een voortrekker geweest. Wij hebben bijvoorbeeld steeds gewezen op het feit dat mensen die na hun 65ste blind of doof worden of een andere handicap oplopen momenteel geen beroep kunnen doen op het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Zij kunnen dus geen aanspraak maken op de terugbetaling van een hoorapparaat, een rolstoel, een aanpassing aan hun wagen, een speciaal bed of een persoonlijke-assistentiebudget.

Bij de bespreking van het Woonzorgdecreet heeft mijn fractie erop aangedrongen om voor het toepassingsgebied ervan de leeftijdsgrens van 65 jaar te schrappen, maar de meerderheid heeft daar geen gevolg aan gegeven. Dat heeft wellicht te maken met de bevoegdheidsverdeling waarbij de federale wetgeving op 65-jarigen en ouder van toepassing is. Ook in de erkende en gesubsidieerde voorzieningen kunnen deze mensen niet op steun rekenen. Een voorstel van resolutie van mijn collega Marijke Dillen, dat bij de aanvang van de legislatuur werd ingediend om deze discriminatie weg te werken, werd toen door de meerderheid verworpen.

Van groot belang is ook de nood aan gekwalificeerd personeel. En het groot personeelsverloop in de zorgsector is vaak problematisch. Nochtans is een job in de zorgsector dankbaar en geeft hij werkzekerheid. Vandaar dat er inspanningen moeten gebeuren om jongeren te overtuigen te kiezen voor een job in de zorgsector en om deze job aangenaam en attractief te maken en te houden.

Belangrijk zijn volgens het Vlaams Belang een goed sociaal personeelsbeleid, met aandacht voor een harmonieuze combinatie tussen gezin en arbeid, ruimte voor flexibele werkregelingen en een correcte verloning voor de onregelmatige uren, het weekendwerk en het nachtwerk. Ook permanente bijscholing en levenslang leren zijn belangrijk. In de loop van de dag wordt hier nog een onderwijsdecreet over opleidingen van niveau 4 en 5 besproken. In dat verband mag worden benadrukt dat we

de studenten die deze opleidingen volgen, zeer dankbaar zijn, want zij zullen die zorg verstrekken.

Toch wens ik bij de beleidsnota en de ingediende moties enige kritische bedenkingen te uiten. Ik lees graag de ambitieuze plannen van de meerderheid. Ze moeten de Vlamingen een goede maand voor de Vlaamse verkiezingen blijkbaar geruststellen dat de huidige meerderheidspartijen het allemaal wel voor elkaar zullen krijgen en hun garantie zijn op een zorgeloze oude dag in 2020. Laat het ons hopen.

Koken kost echter geld. Recent riep de minister-president nog op tot besparen. Hij zei: “Ook in Vlaanderen zullen de periodes waarin we beschikten over een bijkomende beleidsruimte van 1,5 tot 1,7 miljard euro achter ons liggen en de volgende jaren niet meteen terugkeren. Het is dus heel belangrijk dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt.” Een afdoend woonzorgbeleid willen realiseren kan enkel maar wanneer elke partij het waarborgen van de zorg aan de zwaksten in onze Vlaamse samenleving als een absolute prioriteit beschouwt. Er is echter nog een lange weg af te leggen. Ik herinner u er maar aan dat tijdens deze legislatuur het aantal personen met dringende zorgvragen op de wachtlijst is toegenomen van 6770 in juni 2004 tot 10.362 in juni 2008.

Er werd ook terecht vastgesteld dat er een versnippering is van de bevoegdheden, wat leidt tot een complex karakter van de organisatie van de zorg in Vlaanderen. In de beleidsnota wordt terecht vastgesteld dat veel projecten en werkingen in financiële ademnood geraken omdat ze moeten wachten op financiering van Vlaamse, federale of soms nog andere instanties. De verschillende overheden opereren immers met uiteenlopende snelheden en stellen ook uiteenlopende eisen. Dat maakt de administratieve uitdagingen voor de zorgverleners er niet minder om.

Opnieuw wordt vastgesteld dat de complexe Belgische staatsstructuur een efficiënt beleid in de weg staat. De oplossing zou volgens de beleidsnota en de moties moeten worden gezocht in opnieuw een reeks interministeriële conferenties die gepaste maatregelen zouden kunnen uitwerken en in een taskforce om de beleidsmakers te ondersteunen. Wellicht zal dit weer garant staan voor oeverloze vergaderingen en onderhandelingen, om dan uiteindelijk tot de vaststelling te komen dat er geen akkoord mogelijk is. Dat hebben we de laatste tijd al vaker ervaren.

Het voortbestaan van België hypothekeert onze toekomst en dan in de eerste plaats die van de zwaksten in onze samenleving. Het Vlaams Belang eist de onmiddellijke overheveling van de volledige sociale zekerheid naar Vlaanderen. Alleen dan kan een efficiënt gestroomlijnd en doorzichtig sociaal beleid worden gevoerd dat een antwoord kan bieden op de grote uitdaging waarvoor de vergrijzing ons stelt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, ik wil beginnen met de heer Dehaene te verontschuldigen. Hij neemt hier vandaag deel aan een studiedag inzake schuldbemiddeling.

Dit themadebat geeft aanleiding tot een zeer boeiende discussie. De afgelopen maanden heeft de themacommissie Wonen en Zorg zich via een hele reeks hoorzittingen en plaatsbezoeken gebogen over een van de belangrijkste uitdagingen waarmee we de komende jaren zullen worden geconfronteerd, met name de combinatie tussen wonen en zorg.

We kunnen er niet omheen: we worden met zijn allen, gelukkig maar, steeds ouder. Dat heuglijke feit blijft echter niet zonder gevolgen voor de manier waarop we wonen. We willen immers allemaal zo lang mogelijk in ons eigen huis en in onze vertrouwde omgeving blijven wonen. De vraag is dan of we dat wel kunnen wanneer we ouder worden, minder mobiel worden of niet meer zonder hulp en zorg kunnen. We kennen allemaal mensen die noodgedwongen hun woning moesten verlaten omdat die niet aangepast was aan een verminderde mobiliteit of omdat ze niet aangepast kon worden, tenzij met grootschalige ingrepen die de financiële draagkracht van de bewoners te boven ging.

Om een positief antwoord op die vragen te kunnen bieden, zullen we de komende jaren de nodige inspanningen moeten leveren. Die inspanningen moeten vanuit de verschillende beleidsdomeinen geleverd worden. De minister van Wonen, de minister van Welzijn en de minister van Ruimtelijke Ordening, om er maar enkele te noemen, zullen elk afzonderlijk niet in staat zijn om voor de problematiek van wonen en zorg een efficiënte oplossing te bieden. Dat zal enkel mogelijk zijn door middel van een ver doorgedreven samenwerking. De volledige regering zal samen met het middenveld en de vele partners die op het brede terrein van wonen en zorg actief zijn, aan oplossingen werken.

Ik stel dan ook met genoeg vast dat wij erin geslaagd zijn om, in navolging van de discussies in de commissie, twee moties van aanbeveling aan dit parlement voor te leggen die een brede waaier aan maatregelen bevatten. Van die brede waaier wil ik hier vooral een aantal elementen naar voren brengen die raakpunten vertonen met de huisvestingssector. Vooral wat de maatregelen over aanpasbaar wonen betreft, is onze fractie immers niet aan haar proefstuk toe. Tijdens de vorige legislatuur werd onder impuls van mevrouw Heeren een voorstel van resolutie ingediend. Daarin werd aangedrongen op initiatieven ter bevordering van het 'meegroeiwonen'.

En de achterliggende motieven van dat voorstel van resolutie hebben vandaag enkel aan belang gewonnen.

Want diverse bevragingen die de afgelopen jaren werden georganiseerd, tonen aan dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen woning en in hun vertrouwde leefomgeving willen blijven wonen. En die vaststelling werd tijdens de hoorzittingen van de afgelopen maanden meermaals bevestigd. Dat een dergelijke wens sterk leeft, hoeft ook niet te verwonderen. Mensen hebben heel wat geïnvesteerd in hun woning. Ze hebben echter ook in hun omgeving een heel sociaal leven opgebouwd. En iedereen, jong of oud, met of zonder handicap, wil zo lang mogelijk in de eigen woning blijven wonen op een comfortabele en veilige manier. Tegelijkertijd stellen we vast dat slechts weinig mensen bij het bouwen en/of renoveren van een woning rekening houden met die steeds wijzigende gezinssituatie, de wijziging in de gezondheidssituatie van de gezinsleden, met beperkingen die voortvloeien uit het ouder worden of van een mogelijke handicap.

De demografische evolutie veronderstelt dat bouwen aan een woningpatrimonium flexibeler en meer aanpasbaar moet zijn, zodat het voor diverse doelgroepen kan worden ingezet. Flexibiliteit en moduleerbaarheid zorgen ervoor dat een meer gepaste woonsituatie kan worden gecreëerd die inspeelt op de veranderende omstandigheden waarin de bewoners zich bevinden. Niet alleen het ouder worden, maar ook de uitbreiding van het gezin, de inkrimping van het gezin, jongeren met en zonder handicap, thuiswerken, veranderde werksituaties zijn zaken waarmee rekening moet worden gehouden. Woningen worden gebouwd voor meer dan één generatie. De vaste structuur van een woning moet dus de basis vormen om toekomstige evoluties toe te laten.

Het begrip ‘meegroeiwoningen’ werd gelanceerd in de resolutie van 30 april 2003. Het vormt een dynamische visie op mens en ruimte, waarbij aandacht moet worden besteed aan verschillende elementen. Ik som er enkele op: de mogelijkheid dat ruimtes in de woning later een nieuwe functie kunnen krijgen, zoals een berging of een bureau op het gelijkvloers die kunnen worden omgebouwd tot badkamer, slaapkamer; het onderbrengen van de ruimtes voor de kinderen in een aparte zone van de woning zodat deze later een nieuwe bestemming kunnen krijgen voor bijvoorbeeld ouders die komen inwonen; het bijeenbrengen van de voornaamste functies in een woning op de gelijkvloerse verdieping. Alles moet niet meteen op een gelijkvloerse verdieping worden ingericht, maar de mogelijkheid moet wel structureel aanwezig zijn, waardoor zonder veel meerkosten de woonfuncties op eenzelfde toegankelijk en bereikbaar niveau ingericht kunnen worden; voldoende brede deuren; vermijden van niveauverschillen; de buitenruimte rond de woning moet over voldoende circulatieruimte kunnen beschikken waardoor de toegankelijkheid gegarandeerd kan worden; een flexibele elektrische installatie zodat de eventuele latere integratie van domotica gemakkelijk kan gebeuren; het plaatsen op een goede bedieningshoogte van stopcontacten; aandacht voor een goede

visuele relatie tussen de binnenruimte van de woning en buiten, zoals het plaatsen van lage ramen, zodat ook vanuit een stoel of bed gemakkelijk naar buiten kan worden gekeken; een voldoende ruim toilet en badkamer. Het stimuleren van aanpasbaar bouwen is een sleutelement van de hier voorliggende moties.

Wat het aanpasbaar wonen betreft, heeft de overheid een grote voorbeeldfunctie. De motie pleit er dan ook voor om voor de sociale huisvestingssector minimumnormen uit te werken. Die minimumnormen zouden kunnen worden opgevat als een sokkel die de meest essentiële elementen van levenslang wonen en aanpasbaar wonen bevat en die opgenomen wordt in de typebestekken die gehanteerd worden bij de bouw en de grondige renovatie van sociale huur- en koopwoningen. Dergelijke sokkel bouwt voort op de vele inspanningen die de sociale huisvestingssector ter zake momenteel al doet.

Uiterst belangrijk in het hele debat is uiteraard de rol van de lokale besturen. Veel initiatieven staan of vallen met de inzet van de steden, gemeenten en OCMW's. De motie legt dan ook terecht de klemtoon op de ontwikkeling van woonzorgzones en op de rol van de lokale besturen daarin. Woonzorgzones moeten het mogelijk maken dat mensen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en tegelijkertijd die zorgen ontvangen die zij nodig hebben. Met het Woonzorgdecreet zal er al heel wat in die zin gerealiseerd kunnen worden. Het zal in ieder geval het woonbeeld van de toekomst meer en meer mee vorm geven. Het zal een integrale aanpak vanwege de lokale besturen vergen. Het zal niet volstaan om enkel de ruimte te ordenen; ze zal ook gebruiksvriendelijk en toegankelijk moeten zijn.

Er zal ook moeten worden gewaakt over een voldoende dienstenaanbod, van zorgverleners over winkels tot ontspanningsgelegenheden. De lokale overheid moet die diensten vanzelfsprekend niet zelf aanbieden, maar ze moet wel zorgen voor de ruimte die nodig is om ze aan te bieden.

Collega's, de motie bevat nog een andere term. De heer Pieters verwees daarnet nog naar de inspanningen die van de steden worden gevraagd om niet te veel meer te regelen. De term heet: ‘regelgevingsluwte’. Nieuwe uitdagingen vereisen ook een vernieuwde aanpak. Soms moet het ook mogelijk zijn om te experimenteren, om bepaalde vernieuwende samenlevingsconcepten, die niet binnen een bestaande regelgeving in te passen zijn, te laten groeien en hun nut te laten bewijzen.

De heer Leo Pieters: U hebt het over regelgevingsluwte als oplossing voor de regelnevel. Het kan toch niet dat alle woonzorgprojecten overal met diezelfde regelgevingsluwte zullen kunnen worden opgezet? Het kan toch niet de bedoeling zijn om dat overal toe te passen? Of wel?

De heer Dirk de Kort: De talrijke uiteenzettingen hebben aangetoond dat het soms goed is om de zaken van onderuit te laten groeien. Wij moeten niet alles van hieruit bevatten met regelgeving. Laat een aantal projecten maar eerst hun nut bewijzen vooraleer we van hieruit met regels komen.

Collega's, de uitdagingen zijn enorm groot. De demografische evolutie waarmee we de komende jaren zullen worden geconfronteerd, is enorm en noopt zeker en vast tot actie. Tijdens de hoorzitting werd duidelijk dat er weliswaar al heel wat initiatieven bestaan die op een originele manier inspelen op de groeiende nood aan woonzorg, maar ze vragen toch ook een meer gecoördineerde aanpak. De hier voorliggende moties bevatten de nodige incentives om deze uitdagingen aan te gaan. Ze zullen een belangrijke leidraad zijn om het woonzorgbeleid de komende jaren concreet gestalte te geven. Ik hoop dan ook dat we met zijn allen straks de moties zullen goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghet heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghet: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, de vergrijzing van onze samenleving is een feit. Die vergrijzing zal in de komende jaren bovendien toenemen. In 2030 zal één derde van de bevolking 65 jaar of ouder zijn. Enkele maanden geleden hebben we in deze plenaire vergadering het Woonzorgdecreet besproken en erover gestemd. Het decreet biedt een aantal structuren aan, en het streeft naar een zorgcontinuüm. Daarbij is een schuchtere poging ondernomen om vraaggestuurd te werken.

Bij de voorbereiding van dit themadebat is geprobeerd om op lange termijn proberen na te denken over wonen en zorg voor ouderen, met als horizon 2020. Als we weten dat we op het einde van deze legislatuur halfweg 2009 zijn, dan is het mijn aanvoelen dat we veeleer op korte termijn hebben gewerkt. Maar elke stap in die richting is een goede stap.

De bedoeling van dit themadebat is na te denken over de organisatie van onze leefomgeving in functie van wonen en zorg voor mensen die ouder zijn dan 65 jaar.

De heer Leo Pieters: Mevrouw Van der Borghet, denkt u dat een en ander tegen 2020 te realiseren is?

Mevrouw Vera Van der Borghet: Wat in onze motie staat? Daar ga ik van uit. Anders hadden we die motie toch niet opgesteld? Ik denk dat wij inderdaad die stappen kunnen zetten en dat het moet kunnen gerealiseerd worden. Ik denk niet dat onze motie van die aard is dat ze onrealistisch zou zijn of niet uitvoerbaar.

De heer Leo Pieters: Ik heb daarstraks gezegd dat het om dromerij gaat. Er staan geen concrete maatregelen in. Er is geen sprake van een volgorde of van data.

Mevrouw Vera Van der Borghet: Zoals ik daarnet al heb gesteld, gaat het om stappen die we moeten zetten. Dit is een eerste stap. We hebben allemaal kunnen vaststellen dat het ook voor ons niet zo evident is in te schatten wat de mensen in 2040 of in 2050 zullen verwachten. De maatschappij evolueert immers zeer snel. De mensen die nu 65 jaar oud zijn, vallen niet meer te vergelijken met de mensen die amper tien of twintig jaar geleden 65 jaar oud waren.

Het is een moeilijke zaak. Het is onze doelstelling naar de verre toekomst te kijken. De tijd gaat snel en 2020 is niet zo veraf. Ik ben er echter van overtuigd dat het hier een goede stap betreft. Tegen het einde van de volgende legislatuur moeten we kunnen overgaan tot de evaluatie van de moties die we nu schrijven. Op dat ogenblik moeten we nagaan wat allemaal is uitgevoerd en kunnen we misschien weer twintig jaar verder kijken.

Dit themadebat is bedoeld om na te denken over de organisatie van onze leefomgeving, meer bepaald over wonen en zorg voor mensen die ouder dan 65 jaar zijn. Die mensen zijn niet meer dezelfde als de mensen die twintig jaar geleden 65 jaar oud waren. We moeten de maatschappij zo ordenen dat we de mensen die wat minder goed te been of hulpbehoevend zijn, een aantal diensten met betrekking tot zorg en gezondheid kunnen aanbieden. Dat staat los van hun leeftijd. Die diensten kunnen buurtwinkels of postpunten omvatten.

In de voorliggende moties van aanbeveling vragen we vooral drie zaken. Ten eerste, we moeten de muren tussen de verschillende sectoren slopen. Ten tweede, er moet een goed overleg komen tussen alle mensen die met ouderen werken. Dat staat los van de domeinen waarbinnen ze actief zijn. Ten derde, de hulpmiddelen moeten efficiënt worden ingezet. Ze moeten worden gebruikt om een aantal problemen te ondervangen. Het kan dan gaan om domotica of om medische en zorggegevens die vaak al ergens beschikbaar zijn.

We mogen 65-plussers niet tot een zorgbehoefte reduceren. Deze perceptie krijgt vaak de overhand. De huidige 65-plussers nemen deel aan alle dimensies van het maatschappelijk leven. Ze zijn actoren in de huisvesting, in de cultuur, in de mobiliteit enzovoorts.

Het is evident dat we tot een integraal beleid moeten komen. Het is belangrijk dat we hierbij veeleer uitgaan van de behoeften dan van het streven de mensen in de vooraf gecreëerde hokjes in te passen.

Het voorstel van resolutie stelt dat we de schotten tussen de verschillende doelgroepen in de zorgsector moeten doorbreken. Ouderen, personen met een handicap, chronisch zieken en nog andere mensen hebben vaak gelijklopende noden. Ze zijn echter aan verschillende reglementeringen onderworpen. In een gereguleerde

samenleving als de onze ligt het doorbreken van die schotten bijzonder moeilijk.

Ik wil hier ook even aan zelfkritiek doen. Hoewel we stellen dat het hier om wonen en zorg gaat, hebben we toch twee moties van aanbeveling opgesteld. Aangezien we toch naar de integratie van het een en het ander streven, hadden we misschien beter een enkele motie van aanbeveling over wonen en zorg kunnen indienen.

Samenwerking is een goede zaak. Het is goed en nodig dat de betrokkenen elkaar leren kennen en over de muren van de eigen sector leren kijken. Momenteel bezondigen we ons niet enkel aan een teveel aan regels, maar ook aan de ontwikkeling van een overdreven aantal overlegorganen. Ik heb hier in het verleden al meermaals op gewezen. Vandaag zijn er mensen in de welzijnssector die geen oudere, geen persoon met een handicap of geen chronisch zieke meer te zien krijgen. Ze overleggen hele dagen. De output is vaak onduidelijk en hopelijk niet helemaal onbestaande. De artsen klagen steen en been over het aantal overlegstructuren. Hoewel ze de meerwaarde nog steeds zoeken, worden ze verondersteld hieraan deel te nemen. Een aantal heeft het gewoon opgegeven.

We moeten erover waken dat deze moties van aanbeveling geen nieuwe resem aan overlegstructuren creëren. Ik ben dan ook blij met de vraag de samenwerkingsverbanden tussen de eerstelijnsinitiatieven, zoals de Samenwerkingsinitiatieven Eerste Lijn (SEL's), de vroegere Samenwerkingsinitiatieven Thuiszorg (SIT's), op hun sterktes en hun zwaktes te onderzoeken. We moeten hun werking evalueren.

We moeten overleggen, maar we moeten het efficiënt doen en enkel doen indien er een duidelijk aantoonbare meerwaarde is. Daarom zou ik ervoor pleiten om overleg en organisatie van zorg ook via de nieuwe media te gaan organiseren. Dat vergt geen verplaatsing van mensen en kan een even goed resultaat geven.

Vorige sprekers hebben er ook naar verwezen dat het een goed idee is om van het Sociaal Huis in de gemeente opnieuw de spil te maken van alles wat met wonen en zorg te maken heeft. Het Sociaal Huis is gekend. Het is in alle gemeenten aanwezig. Het is zeer herkenbaar en heeft de wettelijke opdracht zich ideologisch en filosofisch neutraal op te stellen.

De heer Leo Pieters: U zegt dat het Sociaal Huis in theorie overal aanwezig is. Hoe wilt u dat ze tegen 2020 operationeel zijn? Er zijn genoeg gemeenten – ik heb het daarnet al aangehaald – waar het dossier theoretisch is ingeleid en waar men het bespreekt, maar waar tot op heden nog niets concreets uit de bus is gekomen. Hoe wilt u dat dan tegen 2020 gerealiseerd zien?

Mevrouw Vera Van der Borgh: Er is een decreet over het Sociaal Huis en over het lokaal sociaal beleid. Het is

nu aan de volgende minister in de volgende Vlaamse Regering om een goede evaluatie te maken en na te gaan waar er moet worden bijgestuurd.

Er zijn heel goede voorbeelden, maar er zijn ook gemeenten die misschien achterop hinken. Het is aan de volgende regering om er werk van te maken en na te gaan waar er kan en moet worden bijgestuurd.

Het Sociaal Huis en het decreet Lokaal Sociaal Beleid zijn twee goede zaken maar ze moeten goed in de praktijk worden omgezet.

De heer Leo Pieters: Ik geef u gelijk, want we hebben er als fractie zelf ook de nadruk op gelegd. Maar nogmaals, er zijn grote verschillen tussen de verschillende gemeenten. Zullen mensen na verloop van tijd niet van de ene gemeente naar de andere gaan shoppen, al naargelang de betere uitbouw van woonzorgzones en Sociaal Huis? Wat is uw visie hierover?

Mevrouw Vera Van der Borgh: Nogmaals, ik denk dat we de volgende legislatuur moeten afwachten en een goede evaluatie moeten maken. Ik ben het daar volmondig mee eens. Ik ga ervan uit dat de toekomstige minister dat ook zal doen. Misschien kunt u aan de minister vragen hoe ze het nu ervaart. U mag van mij niet verwachten dat ik een evaluatie maak van alle Sociale Huizen of van het lokaal sociaal beleid van alle gemeentebesturen. Dat is niet mijn taak.

De heer Leo Pieters: We zijn wel allemaal commissieleden en hebben de commissie gevolgd. De meerderheid heeft een motie van aanbeveling ingediend. Ik denk dan dat de meerderheid ook wel een bepaalde visie heeft.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Wij hebben onze visie neergeschreven in de motie over het Sociaal Huis. Wij willen dat het Sociaal Huis in de gemeente de spil wordt om wonen en zorg te sturen en het eerste aanspreekpunt te zijn.

Het Sociaal Huis kent de gevoeligheden van zijn bevolking, de lacunes in voorzieningen, de sterktes op andere domeinen. Ik houd daarom een warm pleidooi opdat de volgende Vlaamse Regering zich opnieuw gaat enten op het decreet Lokaal Sociaal Beleid, met het Sociaal Huis als coördinerend orgaan.

In de toekomst zijn naar mijn mening twee dingen cruciaal. We moeten de ouderen het financieringsinstrument in eigen handen geven. Voor personen met een handicap voorzien we in een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) en experimenteren we met een Persoonsgebonden Budget (PGB). Dit laat hun toe zelf de organisatie van hun zorg in handen te nemen. Daar waar sommige voorzieningen eerder aarzelend positief

waren, zijn vandaag de voorzieningen expliciet vragende partij om de middelen toe te kennen aan de persoon met een handicap, ook als die de wens heeft te verblijven in een voorziening.

Gisteren hebben we in de commissie voor Welzijn een lange hoorzitting gehouden over de analyse die het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap over de meerjarenplannen heeft gemaakt.

Het was een kritische, maar ook heel emotionele hoorzitting. Ik denk dat we er voor de komende legislatuur heel wat elementen uit kunnen halen die ons steunen in deze visie. Voorzieningsubsidie wordt dus een subsidie voor personen met een handicap.

Diezelfde evolutie moeten we ook doormaken bij de ouderen. Ouderen zijn meestal heel goed in staat om zelf in te schatten welke noden ze hebben en welke dienstverlening die noden kunnen lenigen. De subsidie toekennen aan de ouderen maakt dat ze weer meester worden van de organisatie van hun leven, dat ze zelf beslissen voor welke zorg ze geld inzetten en wie ze als zorgverlener willen inzetten.

Mijnheer Pieters, u verwees in uw uiteenzetting ook naar de enquête die de Christelijke Mutualiteit (CM) heeft uitgevoerd. Ook andere studies, enquêtes en eigen vaststellingen uit het recente verleden wijzen allemaal in de richting dat ouderen veel langer en zo lang mogelijk wensen thuis te blijven. Ze zetten pas de stap naar een voorziening als ze echt in de onmogelijkheid verkeren om nog verder thuis te kunnen verblijven, al dan niet met ondersteuning van thuishulpdiensten, mantelzorg of familieleden.

Een andere grote uitdaging voor de zorg in de toekomst is het vinden van voldoende handen. Handen in veel soorten, maar vooral voor verpleegkundige en verzorgende taken. Ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen krijgen vandaag hun vacatures voor verpleegkundigen niet ingevuld, met soms dramatische gevolgen. Ik denk dan aan verschillende rusthuizen die in het recente verleden de opnames moesten stopzetten, met als gevolg dat bedden en kamers leegstaan, omdat men niet voldoende verpleegkundigen heeft.

Het is zaak om voldoende mensen te kunnen blijven stimuleren om het verpleegkundig en zorgend beroep te kunnen uitoefenen. Ik besef dat we dat niet alleen kunnen met betere verloning, we moeten ook de jobinhoud aanpassen. Verpleegkundigen in rust- en verzorgingstehuizen besteden maar 50 percent van hun tijd aan verpleegkundige activiteiten. Ook dat hebben we gehoord tijdens de hoorzitting. 900 verpleegkundigen in België werken uitsluitend aan het registreren van de minimale verpleegkundige gegevens. Ziekenhuizen hebben al maatregelen genomen. Een aantal taken die tot nu toe

verpleegkundigen uitvoerden, besteden ze uit aan anderen. Ik denk daarbij aan het desinfecteren van kamers en bepaalde instrumenten.

Deze maatregelen van ziekenhuizen sorteren natuurlijk geen effect als overheden hun normen voor verpleegkundigen blijven optrekken onder het mom van kwaliteit. Het is de uitdaging voor de komende jaren om de juiste mensen de juiste job te laten doen en mensen in te zetten voor taken waarvoor ze zijn opgeleid. Alleen zo zullen we voldoende verpleegkundige handen kunnen blijven vinden.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw Van der Borght, u hebt kritiek op het optrekken van de normen. Ik heb in de commissie ook gesteld dat er normen zijn, maar die zijn volgens mij veeleer te laag dan te hoog.

Op het terrein ziet men altijd hetzelfde probleem: een tekort aan verpleegkundigen. Het beroep is zwaar, de mensen kampen vanaf vroege leeftijd vaak met rugklachten en er zijn langdurige afwezigheden. Het aantal verpleegkundigen dat staat ingeschreven op de loonlijst of het uurrooster is in de praktijk steeds hoger dan de situatie op het terrein. Het is volgens mij beter om die normen effectief hoog te houden, zodat men in de praktijk een bepaalde garantie heeft om een bepaald aantal mensen op de dienst aanwezig te hebben. Ik denk dat dat cruciaal is met het vooruitzicht op de vergrijzing en de verhoogde zorgbehoefendheid. Ouderen worden vaak meer zorgbehoefend, dus het is cruciaal dat die normen zo hoog blijven, en wat mij betreft nog hoger worden.

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: De vraag vanuit onze fractie is vooral de kwalificaties te bekijken en na te gaan binnen de rusthuissector en andere sectoren, hoe hoogopgeleide mensen moeten worden ingezet voor de taken waarvoor ze zijn opgeleid. Vandaag worden een heleboel taken opgenomen door hoogopgeleide mensen, waar we evengoed lager opgeleide mensen voor kunnen inzetten, net in functie van het verlagen van de werkdruk van de verpleegkundigen. We mogen niet zomaar zeggen dat als er een te hoge werkdruk is bij verpleegkundigen in de rusthuizen, dat aantoonde dat er een noodzaak is om de norm te verhogen. Ik laat in het midden of het nodig is om de norm te verlagen. Het is zeker nodig om te bekijken hoe we lager geschoold personeel kunnen inzetten om de taken van verpleegkundigen, maar ook van huisartsen en thuisverzorgers, te verminderen.

Mevrouw Greet Van Linter: Collega's, vanuit mijn jarenlange praktijk in een rusthuis, denk ik niet dat het

een overbodige luxe is dat er in een rusthuis van 120 bejaarden ten minste een verpleegkundige aanwezig is tijdens de nacht. Dat was niet het geval, en dat zal ook niet het geval zijn indien u ijvert voor een verlaging van de norm. Ik vind het onverantwoord dat in een rusthuis van bijvoorbeeld 120 bejaarden, waaronder een groot aantal zwaar zorgbehoevenden, geen of slechts één verpleegkundige ter plaatse is.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Van Linter, ik sluit me aan bij wat mevrouw Roex zei. Het is een vicieuze cirkel. U zegt dat de normen te laag zijn en dat ze omhoog moeten, want dan zullen we meer verpleegkundigen hebben. Het ligt niet aan de normen dat we geen verpleegkundigen vinden. Dat is gebleken uit de hoorzittingen en de vele contacten die we hebben met het veld. Ikzelf kan ook deels spreken uit ervaring vanuit twee kanten. Mensen zijn vandaag ontmoedigd omdat ze met hun diploma een aantal taken moeten doen die niet specifiek verbonden zijn aan hun diploma. De druk is inderdaad enorm hoog in de zorgsector. Door het feit dat er te weinig verpleegkundigen worden gevonden, moeten mensen die verkiezen om deeltijds te werken, meer werken. Daardoor zijn ze weer meer belast, waardoor de druk toeneemt, ze sneller ziek worden en waardoor er opnieuw minder mensen op de werkvloer zijn. Dat is een vicieuze cirkel. De eerste stap die we moeten zetten, is nagaan wat verpleegkundige taken zijn. De zuivere verpleegkundige taken moeten worden uitgevoerd door verpleegkundigen. Andere taken moeten worden toegevoerd aan mensen met andere kwalificaties.

U zegt dat het goed is dat er 's nachts een verpleegkundige aanwezig is. We moeten inventief zijn en naar andere mogelijkheden zoeken. Het is niet echt noodzakelijk dat er 's nachts gedurende tien of twaalf uur een verpleegkundige aanwezig is, terwijl het gros van de bejaarden het grootste deel van de nacht al slapend doorbrengt. We moeten soepel zijn: een verpleegkundige moet indien nodig, vrij snel ter plaatse kunnen zijn. Het is een enorm verschil als iemand gedurende tien uur en zeven dagen op zeven aanwezig is, of als iemand snel ter plaatse kan komen indien daar nood toe is.

We stellen met zijn allen vast, niet alleen binnen de rusthuissector, maar ook binnen de ziekenhuissector, dat er nog altijd een groot tekort is. Zolang dat tekort niet is ingevuld, moeten we zoeken naar oplossingen. Een eerste manier is het beroep aantrekkelijk maken. Dat kan niet alleen door een hogere verloning, maar ook door het werk zelf aantrekkelijk te maken. Dat staat ook in onze motie.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw Van der Borgh, u komt uit de sector, maar u zat achter het bureau in het kantoor. U spreekt zichzelf tegen. U zegt dat verpleegkundigen een aantal taken moeten doen die niet tot hun pakket behoren, maar omgekeerd worden in de praktijk enorm veel taken van verpleegkundigen gedaan

door mensen die daar geen kwalificatie voor hebben. Dat kunt u nagaan.

Verder zou ik, als u vindt dat er 's nachts geen verpleegkundige nodig is, niet graag in het bejaarden-tehuis terechtkomen waar u het voor het zeggen hebt. U weet net zo goed als ik dat in de praktijk heel wat verpleegkundige taken 's nachts worden gedaan, zoals het voorbereiden en het klaarzetten van medicatie, om de werkdruk overdag te verlichten. Al die taken mogen niet worden gedaan door verzorgenden. Dat gebeurt in de praktijk. Ik blijf dus bij mijn standpunt dat er voldoende verpleegkundigen moeten worden gegarandeerd, ook 's nachts, als er iets gebeurt.

Mevrouw Vera Van der Borgh: U mag me geen woorden in de mond leggen. Ik heb niet gezegd dat er geen verpleegkundigen nodig zijn. Ik heb alleen gezegd dat we daar soepel mee moeten omgaan. We zullen daartoe worden genoodzaakt: als we er niet genoeg meer vinden, zullen we daar soepel mee moeten omgaan. We stellen vast dat de aanwezige verpleegkundige 's nachts binnen een tijdspanne van 10 uur 2 uur verpleegkundig werk doet. Dan moeten we ons de vraag stellen of die persoon daar 70 uur – 10 uur per dag – moet zijn om misschien 14 uur verpleegkundige taken te verrichten. Dat is de uitdaging waar we voor staan. Daarover moeten we durven na te denken.

Ik wil die discussie gerust voortzetten. Dat is geen probleem. Maar we kunnen ze ook voeren op een ander moment.

Mevrouw Greet Van Linter: Is het in diezelfde logica dan nodig dat een dokter met wachtdienst de hele nacht naast de telefoon waakt? Hij heeft immers misschien ook geen enkele oproep 's nachts.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dat is net de essentie van de wachtdienst: mensen zijn ter beschikking wanneer ze nodig zijn.

In ons voorstel hebben we het een paar maal over de meerwaarde van domotica. Die bestaat zeker en vast en kan door een goede allocatie een belangrijke verbetering van de levenskwaliteit bieden. We mogen echter niet overmoedig zijn. Vandaag lopen er een aantal projecten met betrekking tot domotica in de thuiszorg voor dementerenden. De grote les die we daaruit leren, is dat domotica er vooral is om de mantelzorgers te ondersteunen, om hen hulpmiddeltjes te bieden zodat ze niet altijd even alert moeten zijn, zodat ze worden gewaarschuwd wanneer er echt gevaar dreigt, zodat een aantal risico's minimaal worden gehouden. Domotica kan zo inderdaad het comfort in belangrijke mate vergroten. We mogen echter niet de indruk wekken dat mensen die vandaag niet alleen kunnen thuisblijven, dat morgen zonder meer wel zouden kunnen doen.

Het inzetten van de sociale economie kan zeker een aantal problemen van zorgbehoevende ouderen oplossen. Dan denk ik aan boodschappen doen en begeleidingen bij verplaatsingen. Dat zijn noden die via het reguliere systeem moeilijk te lenigen zijn, maar die wel bepalend zijn voor de levenskwaliteit. Voor Open Vld wil ik wel stellen dat sociale economie niet de plaats of rol mag innemen van en al evenmin de concurrentie mag aangaan met lokale zelfstandigen of de middenstand. Het kan niet de bedoeling zijn buurtwinkels te laten uitbaten door de sociale economie. Mensen veeleer begeleiden bij hun vervoer en hen bijstaan bij het winkelen biedt echter zeker een meerwaarde.

Ik denk hiermee een aantal cruciale punten uit de voorliggende moties onder de aandacht te hebben gebracht. Zoals altijd blijft er echter nog veel werk aan de winkel. Dat is daarnet al gebleken uit de discussie met mevrouw Van Linter. We zullen de komende jaren nog vele nieuwe initiatieven moeten nemen om de combinatie van het wonen en de zorgverlening te kunnen verbeteren en optimaliseren in onze samenleving. Laten we deze moties, samen met het recent goedgekeurde Woonzorgdecreet, als de start zien, maar zeker niet als de laatste stap.

Ten slotte wil ik de collega's die hebben deelgenomen aan de vele commissievergaderingen bedanken voor hun aanwezigheid. Ik dank ook de voorzitter van onze commissie, de leden van het Instituut Samenleving en Technologie (IST) en de secretarissen van de Commissie Wonen en Zorg voor de goede samenwerking.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, mijn fractie vond het zeer belangrijk dat deze ad-hoccommissie Wonen en Zorg tot stand werd gebracht. Het is immers onze voortdurende zorg en overtuiging dat, willen we een antwoord bieden op de toenemende uitdagingen van de vergrijzing en de ontgroening, we welzijn, wonen en ruimtelijke ordening samen moeten bekijken.

In het verleden heb ik dit persoonlijk altijd zeer belangrijk gevonden. Minister Heeren vond de oprichting van de ad-hoccommissie – toen als parlementslid – eveneens van groot belang. Hier horen enkele cruciale vragen bij. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat eenieder zo lang mogelijk in zijn of haar eigen leefomgeving kan blijven wonen, ongeacht de zorgvraag? Hoe gaan we om met specifieke doelgroepen en zorgbehoeften? Hoe verzekeren we de betaalbaarheid, aanpasbaarheid en leefbaarheid van wonen en zorg? Tijdens de hoorzittingen hebben we op die vragen de klemtoon gelegd.

Met enige fierheid kan ik als voorzitter van de commissie vandaag de conclusies voorleggen van onze Commissie Wonen en Zorg en van alle acties die we in de

voorbij maanden ondernomen hebben. Ik durf te stellen dat de wekelijkse vergaderingen en de hoorzittingen op een hoog niveau werden gevoerd. Wat hier vandaag voorligt, is een boeiende synthese – heel wat collega's hebben dat al aangetoond – van zeer innovatieve ideeën die in Vlaanderen en in landen als Nederland, Zweden en Denemarken, leven. We hebben die aan de hand van onze werkbezoeken leren kennen. We hebben tevens heel wat opgestoken van de succesvolle visieworkshop, georganiseerd door onze partner in de commissie, het Instituut Samenleving en Technologie. Naast de deskundige sprekers wil ik in de eerste plaats alle commissieleden danken voor hun constructieve samenwerking in de voorbij maanden.

De combinatie van dit alles heeft geleid tot een maatschappelijke beleidsnota Wonen en Zorg in Vlaanderen in 2020 waaruit uiteindelijk twee moties van de meerderheid zijn gegroeid. Een motie van aanbeveling is uiteraard geen decreet. Veel van de voorstellen moeten nog in echte wetgeving worden omgezet. De heer Pieters heeft daar al op gewezen. Toch ben ik er absoluut van overtuigd dat de Commissie Wonen en Zorg bakens heeft verzet.

Het fundamentele gevoel dat tot uiting kwam in diverse voorstellen die hier geformuleerd worden, is de angst die bij iedereen leeft. Het is de angst om in een zekere fase van ons leven, als we iets ouder zijn of met een aanzienlijke fysieke of psychische beperking moeten leven, als we echt zorgbehoevend worden, om dan onze vrijheid te verliezen. Het is de angst om niet meer ten volle als autonoom individu over onszelf te kunnen beschikken. Toeval of niet, deze ochtend kwam in de media een onderzoek over dit thema aan bod. Er werd gepeild naar de reactie van mensen als ze niet langer alleen of zelfstandig kunnen wonen in hun eigen omgeving.

Het uitgangspunt van onze commissie was de inclusieve beleidsvoering voor mensen met een langdurige ernstige zorgbehoefte. Ik doel daarmee op zorgbehoevende senioren, personen met een handicap, maar ook chronische patiënten met een fysieke of psychiatrische aandoening, de zogenaamde exen. In de hoorzittingen kregen we heel wat voorbeelden van en suggesties voor verbetering op dat vlak. We willen voor die doelgroepen via een innovatieve aanpak ruimte creëren in de verschillende functionele beleidsterreinen. Dat gaat van Mobiliteit over Zorg naar Onderwijs, Wonen, Cultuur en dergelijke. Dat lijkt ons zinvoller dan aparte circuits te creëren. Die aparte circuits zijn dikwijls ook fysiek gescheiden van het dagelijks leven, de gewone wereld waarin wij elke dag leven.

We willen absoluut geen onrecht doen aan de duizenden Vlamingen die als verzorgster, verpleger, administratief medewerker of directeur werken in instellingen en rustoorden. Laat dat zeer duidelijk zijn. We vinden

veel idealisme in de sector, en in het overgrote deel van de instellingen doet het personeel zijn uiterste best om de resident ter wille te zijn. Maar hoe veel onder ons hebben het al niet gehoord of zelf al gezegd: er mag gebeuren wat er wil, naar een rustoord krijgen ze mij niet.

Ik mag dit stellen omdat ik daar heel geregeld heel persoonlijk aan word herinnerd door een familielid dat mij heel na is. We worden toch maar geconfronteerd met het feit dat mensen aangeven dat het voor hen echt heel moeilijk zal worden indien ze op een bepaald moment in hun leven moeten beslissen om te verhuizen en een andere omgeving op te zoeken.

De heer Leo Pieters: Mevrouw De Wachter, u hebt het over verhuizen. We hebben het in de commissie ook gehad over woonzorgzones waar eventueel, naargelang de problemen of de ongemakken die zich voordoen, naar verhuisd zou moeten worden. We geven in de motie ook de aanbeveling mee dat sociale huisvestingsmaatschappijen in een aantal woningen zullen moeten voorzien, zodat woningen van verschillende aard worden gerealiseerd die aanpasbaar zijn aan zorgbehoevenden. De ene zorgbehoefte is echter de andere niet. In welke mate zullen bepaalde personen met bepaalde behoeften dan meerdere keren moeten verhuizen als ze in een dergelijke situatie terechtkomen?

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer Pieters, ik zou u willen vragen om mijn uiteenzetting verder te laten plaatsvinden, want ik kom onmiddellijk nog terug op de woonzorgzones en op onze kijk erop. Ik dacht dat ik al duidelijk had gesteld dat dit een en-enverhaal is. We moeten er enerzijds voor zorgen dat de rustoorden en de hele sector toegankelijk en laagdrempelig zijn. Mevrouw Roex komt daar later zeker nog op terug. Het is anderzijds uiteraard ook belangrijk dat we de mensen zo lang mogelijk zelfstandigheid en autonomie kunnen bieden in hun eigen omgeving en daarom zijn de woonzorgzones zo belangrijk, want mits een aantal zaken worden uitgevoerd waarin we in de moties hebben voorzien, moeten we perfect in staat zijn om bepaalde mensen minder snel naar een rusthuis te laten verhuizen. Mits de eigen omgeving wordt aangepast, zullen die mensen in staat zijn om nog een heel zelfstandig leven uit te bouwen.

We hebben daar een heel concreet voorbeeld van gezien tijdens ons werkbezoek aan de gemeente Wervik. Daar is men er al een hele tijd mee bezig. We hebben er kunnen vaststellen dat de projecten en de aanpak heel positief zijn. We hebben er het bewijs van gezien dat het mogelijk is. We moeten er volgens mij absoluut voor gaan, gezien de vergrijzing die enorm toeneemt en de ontgroening. We moeten absoluut de verantwoordelijkheid nemen om dit en-enverhaal verder uit te werken.

Uiteraard stellen wij niet dat er geen rustoorden moeten zijn, want het is heel belangrijk dat mensen die op een

bepaald moment zwaar hulpbehoevend zijn, ook worden geholpen. Maar we moeten ook iets doen voor de tussenperiode, voor de periode waarin mensen na hun actieve leven stilaan overgaan op een iets minder actief leven. Het gaat veelal om mensen die toch nog graag hun autonomie bewaren en we moeten ervoor zorgen dat dat mogelijk is. Op dit moment botsen we nu nog vaak op heel veel drempels.

De heer Leo Pieters: U verwijst naar Wervik. We hebben inderdaad een heel interessant bezoek afgelegd. Wervik is op het vlak van wonen en woonzorg echter een ideaal voorbeeld. Wat ik daar gezien heb, getuigt van heel goed beleid, maar we maken dagelijks mee in de lokale besturen dat men niet overal komt tot een goed beleid, dat men niet zo zorgvriendelijk en woonzorgvriendelijk is. Er zullen dus wel situaties ontstaan waarbij men met mensen zal sullen, en dat moeten we voorkomen.

Mevrouw Else De Wachter: Uw laatste opmerking laat ik voor uw rekening. Het is zo dat de lokale besturen inderdaad een heel cruciale rol zullen krijgen – ik kom ook daar straks nog op terug. Ze hebben die nu al voor een stuk, maar in de toekomst moet hun rol nog groter worden, mits ze de nodige ondersteuning zullen krijgen – ook daarop kom ik straks nog terug.

Wervik is een heel mooi voorbeeld en ik hoop alleen maar dat het project door de vele bezoeken en de grote aandacht in vele lokale besturen navolging zal krijgen. Ik blijf heel positief. Als we de middelen en het kader kunnen aanreiken, ook met de woonzorgzones, moet het perfect mogelijk zijn voor de lokale besturen om dit te organiseren. Dat zal morgen nog niet lukken, maar de komende jaren moet eraan gewerkt worden.

Mevrouw Van der Borgh t wees al op het lokaal sociaal beleidsplan. Er zijn de sociale huizen en we hebben een heel cruciale datum van 22 mei, die de minister zeker mee in de gaten zal houden. De lokale besturen die misschien nog niet zo ver stonden, zijn enorm hard aan het werken om tegen 22 mei het sociaal huis klaar te hebben.

Daar worden binnen de lokale besturen ook vaak zaken aan gekoppeld. Het is belangrijk dat de lokale besturen dat sociale aspect mee uitdragen en mee de combinatie van wonen en zorg maken. De verantwoordelijkheid ligt deels bij het lokale bestuur om antwoorden te bieden, onder meer via ruimtelijke ordening, wat uiteraard een zeer belangrijk element is om dit alles te kunnen uitvoeren.

De commissie voor Wonen en Zorg heeft uiteraard in eerste instantie de nadruk gelegd op aanpasbaar wonen en bouwen. De commissie vraagt aan de volgende regering om met de bouwsector rond de tafel te zitten om de zaken structureel te kunnen bekijken en om

eventueel convenants af te sluiten waarin wordt gesteld dat bepalingen inzake aangepast of aanpasbaar bouwen de standaard zullen worden bij elk nieuw bouwproject. Het spreekt dan ook voor zich dat de Vlaamse Regering, die toch een belangrijke financier is van de VMSW is, nog meer eisen kan stellen op het vlak van aanpasbaar bouwen als het over sociale woningen gaat.

Het moet dan ook vooral de ambitie zijn om mensen die in een sociale woonwijk wonen te garanderen dat, als ze ouder worden of plots een aantal zorgen nodig hebben, zij minstens in een aangepaste sociale woning binnen dezelfde wijk terecht kunnen. Er zijn heel wat sociale huisvestingsmaatschappijen die op dit moment de verantwoordelijkheid nemen om dat nu al toe te passen. Laat ons dat uitbreiden en er vanuit de Vlaamse Regering nog meer aandacht aan besteden om dat mogelijk te maken.

Het is op die manier dat socialewoningbouwsector in Vlaanderen die voorbeeldfunctie zal krijgen in het denken en in de praktijk rond aanpasbaar wonen, zowel via de minimumnormen voor aanpasbaar wonen als via het minimumpercentage van aanpasbare woningen voor doelgroepen met een specifieke zorgbehoefte. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de lokale besturen mee een verantwoordelijkheid hebben om samen met de sociale huisvestingsmaatschappijen te bekijken waar dat binnen hun gemeente het beste kan worden ingericht en hoe kan worden samengewerkt om de eventuele drempels zo snel mogelijk weg te werken.

Uiteraard vragen beide aanbevelingen de nodige financiële middelen. Bovendien zullen we dit enkel kunnen realiseren als we vanuit Welzijn het engagement hebben om in aangepaste woonbegeleiding voor kwetsbare doelgroepen te voorzien. De welzijnssector zal daarvoor een duidelijke begeleidingsovereenkomst moeten aangaan met de sociale huisvestingsmaatschappijen. Dat is nu vaak nog een probleem en dat wordt aangekaart door de betrokken sociale huisvestingsmaatschappijen. Te vaak stopt de welzijns-hulp op de drempel van de sociale woning.

Minister Marino Keulen: Mevrouw De Wachter, als er één sector doordrongen is van het fenomeen van de vergrijzing en het levenslang wonen, is het wel de sector van de sociale huisvesting. Vandaag zijn twee op drie sociale huurders ouder dan 55 jaar. Dat is de realiteit. Bij de VMSW, de koepel van de huisvestingsmaatschappijen, wordt 50 procent van de gelijkvloerse woningen verhuurd volgens het principe van levenslang wonen. Die woningen worden dus vrijgehouden voor oudere mensen die iets minder mobiel zijn en fysiek iets minder in de mogelijkheid zijn om trappen te doen en moeilijke verplaatsingen te maken.

Alles wat wij bouwen en verbouwen, gebeurt volgens normen en richtlijnen, de zogeheten C2008. Het aanpasbaar bouwen, het aangepast bouwen en de toegankelijkheid

zijn daarin net de drie centrale principes voor alle projecten die wij realiseren. Men doet zo'n beetje alsof de sector van de sociale huisvesting nog moet worden overtuigd en zijn verantwoordelijkheid moet beginnen op te nemen, maar dat is vandaag al courante praktijk. Dat zal ongetwijfeld nog beter kunnen en nog meer moeten gebeuren, maar het feit is dat ik daar vandaag weinig of geen klachten over krijg. Het is natuurlijk zo dat slechts een deel van het publiek minder mobiel wordt en gelijkvloers wil wonen, en dat een aantal mensen het net goed vindt om twee verdiepingen te hebben en de trap te gebruiken, precies om in beweging te blijven. We hebben dat debat al meermaals gevoerd in de commissie voor Wonen.

Minister Veerle Heeren: De problematiek van de senioren is goed gekend binnen de socialewoningbouw. We hebben gisteren in de commissie voor Welzijn het debat gevoerd naar aanleiding van de meerjarenanalyse van personen met een handicap. Ik denk dat er de volgende jaren veel meer een integraal beleid moet kunnen worden gevoerd en dat Wonen zijn zonen moet uitsturen. We hebben veel knowhow voor wonen en voor zorg. Ik zou het niet beperken tot de seniorenproblematiek. Je hebt ook beschut wonen en psychiatrie. Het woonaspect kom je in de hele welzijnssector tegen. In die zin is de nota die vandaag voorligt in elk geval een waardevolle denkoefening om na te gaan hoe beide departementen de volgende jaren daarin hun rol kunnen spelen.

Het probleem is vandaag bij Wonen dat als men de vraag krijgt vanuit de welzijnssector, men zich beperkt tot 1 procent om te verhuren buiten het socialehuurstelsel. Vandaag is dat een correcte redenering, maar ik ben ervan overtuigd dat Wonen de volgende jaren veel meer zijn rol zal moeten kunnen opnemen voor het woonaspect. Ik voeg eraan toe: zorg ook voor het zorgaspect. Dat wordt de cruciale uitdaging voor de volgende jaren. Wonen krijgt heel veel vragen voor opvang van alleenstaanden, mensen uit vluchthuizen, psychiatrische patiënten en ex-gedetineerden. Die komen daar allemaal terecht. Maar het is ook iets dat alle mensen gemeenschappelijk hebben: het recht op wonen, welke zorgcomponent daar ook aan vast hangt.

Het is een uitdaging voor ons allemaal, vanuit het parlement en vanuit de regering, om de volgende jaren in beleidsbrieven, in beleidsnota's en om te beginnen ook in de regeerverklaring de krijtlijnen uit te zetten om wat vandaag verankerd zit in de maatschappelijke nota echt waar te kunnen maken.

De heer Leo Pieters: Ik reageer even op wat minister Keulen zei. Dat heeft uiteraard ook een keerzijde. Zoals u zegt, voorziet men in mogelijkheden voor oudere mensen in de sociale huisvesting. Men moet ook rekening houden met jongere mensen die ouderen wensen

bij te staan en bijvoorbeeld via kangoeroewonen samenwonen in één huis. Als de oudere overlijdt, zouden de jongeren opeens het huis moeten verlaten. Het sociale aspect moet dan ook worden gerespecteerd.

Ik reageer ook even op wat minister Heeren zei. Mevrouw de minister, u hebt gelijk over de knowhow. Wij subsidiëren vanuit Vlaanderen tal van organisaties en instellingen die zich bezighouden met innoverende gedachten. Als men al die instanties zou raadplegen, is er al veel knowhow aanwezig.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Pieters, u zegt twee dingen door elkaar. Kangoeroewonen is een verhaal van ruimtelijke ordening en gaat over eigendom. Tot voor kort was het een probleem, maar de stappen in de goede richting zijn nu gezet en die knoop is ontward.

De heer Leo Pieters: Ik schets enkel een voorbeeld.

Minister Marino Keulen: U hebt het over iets anders: kinderen die bij mensen inwonen in een sociale woning. Dat is de problematiek van het 'erven' van de sociale woning. Daar staat de sector van de sociale huisvesting heel huiverachtig tegenover. Als je daarop toegeeft, in de wetenschap dat twee op de drie ouder zijn dan 55 jaar, krijg je bijna geen woningen meer beschikbaar op de markt. Dan ga je ook misbruiken krijgen van mensen die intrekken bij hun grootouders om zo de wachtlijsten te ontwijken.

Wij investeren vandaag tot aan de limiet van de bouwsector. 2500 nieuwe woningen en daarnaast 6000 renovaties kan de sector in Vlaanderen aan, en dat bouwen wij vandaag. 'Ik heb maar twee handen' is een Vlaamse uitdrukking, en die geldt nu eenmaal ook voor de bouwsector.

Ten tweede: je moet natuurlijk ook de spelregels respecteren. Er zijn jonge mensen die een aantal maanden of jaren bij oudere mensen intrekken en op basis daarvan voorrangrechten claimen. Fairplay is nodig: sociale woningen moeten gaan naar diegenen die er aanspraak op mogen maken.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, collega's, de 1 procentregel voor sociale woningen is op termijn niet houdbaar. In het Gelijkekansendecreet van vorig jaar staat duidelijk het concept 'redelijke aanpassingen' vermeld. Als mensen met een handicap of een beperking op de wachtlijst staan en op een bepaald moment in aanmerking komen voor een woning, dan kunnen we dat niet weigeren. De woning moet voor die mensen toegankelijk zijn, want er is in het concept 'redelijke aanpassingen' voorzien. We moeten die 1 procentregel dus opnieuw bekijken.

Mevrouw Else De Wachter: Uit de uiteenzettingen van beide ministers blijkt duidelijk dat het fundamentele

recht op wonen cruciaal is. We zullen dat recht in de toekomst maar kunnen garanderen als er een goede samenwerking kan worden uitgebouwd tussen wonen, welzijn en ruimtelijke ordening. Opdat mensen zo lang mogelijk in de eigen woning kunnen blijven, is het belangrijk dat de woning aangepast is, maar ook dat de woonomgeving dat is. Mensen zijn aangewezen op dienstverlening en op sociale contacten. Iedereen moet wel eens een beroep doen op een dokter, moet boodschappen doen, naar de apotheker lopen en vrijetijdsactiviteiten ontwikkelen.

Het voorstel om Vlaanderen op te delen in woonzorgzones mogen we zonder overdrijving een beetje revolutionair noemen. Veel mensen associëren het begrip woonzorgzone met een soort campus waarop een instelling staat. In het beste geval staan daar een aantal assistentiewoningen rond. We raden uiteraard iedereen aan om bij het doorlezen van de toelichting bij de motie even stil te staan bij de definitie van de woonzorgzone. Er staat letterlijk dat elke Vlaamse woning deel uitmaakt van een woonzorgzone die doorgaans 6000 tot 12.000 inwoners telt. In schaars bevolkte gebieden kan dat minder zijn.

Elke burger woont dus in een woonzorgzone, hoewel slechts ongeveer 10 procent ook daadwerkelijk die zorgen nodig heeft. Een woonzorgzone impliceert de aanwezigheid van een kernzone met een centraal dienstenaanbod en ook een minimaal aanbod van andere cruciale voorzieningen, zoals winkels, postpunten, dokterspraktijken, apotheken. Iedereen die lokaal actief is, weet dat lokale besturen daar erg mee bezig zijn. De afgelopen jaren stellen we vast dat het niet altijd evident is om al die diensten aan te bieden en dat de lokale besturen op dat vlak maatregelen moeten treffen.

Onze definitie zorgt ervoor dat zorg en toegankelijkheid essentiële onderdelen van ruimtelijke-uitvoeringsplannen worden. Als de Vlaamse Regering in de toekomst gevolg zal geven aan deze motie en de nodige regel- en wetgeving ontwikkelt die daaruit zou moeten voortvloeien, dan zullen onze straten, pleinen en dorps- of stadskernen er helemaal anders uitzien. In 2030 zal een derde van onze bevolking immers ouder zijn dan 65 jaar. Vlaanderen moet zich dus opmaken voor de vergrijzing.

Het werken met grote woonzorgzones impliceert dat het beleid kan nagaan of elke burger in zijn nabije omgeving beschikt over voldoende voorzieningen. Als bepaalde voorzieningen in de woonzorgzone niet aanwezig zijn, moet de overheid een beleid ontwikkelen om die dienstverlening toch in de territoriale omschrijving van de woonzorgzone te integreren. Vandaag stellen we al vast dat in heel wat kleinere gemeenten en in bepaalde stadswijken het winkelaanbod minimaal is. Soms moet men ver rijden om een postpunt te vinden, en niet in elk dorp vindt men een dokterskabinet. Die

trend moet worden gekeerd en de schaal van de woonzorgzone maakt dat het ook economisch haalbaar moet zijn om in elke woonzorgzone een aantal essentiële basisvoorzieningen onder te brengen.

Werken met woonzorgzones is niet alleen voordelig voor ouderen of mensen met een beperking. Zo zal men er automatisch veel meer aandacht spenderen aan verkeersveiligheid en aan de zwakke weggebruiker en aan rolstoelgebruikers. Het spreekt vanzelf dat ook gezinnen met jonge kinderen de zorgzaamheid zullen appreciëren waarmee het openbaar domein wordt aangelegd. We zien hier een grote rol weggelegd voor heel wat sociale-economieprojecten in de vorm van buurt- en nabijheidsdiensten. Het onderhoud en het toezicht op het openbaar domein zal zeer arbeidsintensief worden.

Er is zeker een grote rol weggelegd voor vrijwilligers, maar ook voor mensen die in de buurt wonen en moeilijker aan een job geraken. De veroudering van de bevolking en de gewijzigde verhoudingen tussen het deel van de bevolking dat werkt en het deel van de bevolking dat ten dele hulp en zorg nodig heeft, maken dat we evolueren naar een samenleving waar mensen opnieuw meer op elkaar aangewezen zijn om te overleven. In die samenleving zullen niet alleen groene, maar ook grijze jobs nodig zijn. We moeten een en ander niet als negatief opvatten. De wijk en de woonzorgzone worden tastbare begrippen. Omdat mensen elkaar nodig hebben, zal zich in de wijken opnieuw een sociaal weefsel ontwikkelen en loopt het samenlevingsmodel van de anonieme buurt waar je de burens niet meer zo goed kent, ten einde.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw De Wachter, ik heb altijd vragen gehad bij de haalbaarheid van het project, en dan zeker op korte termijn. Het gaat om een langetermijnvisie. Ofwel gaat men expliciet woonzorgzones bouwen op plaatsen waar dat mogelijk is, zoals we bijvoorbeeld in Denemarken hebben gezien. Men komt dan snel tot wat ik een getto voor ouderen noem. Ik heb daar toen niet veel volk op straat gezien en denk dan ook dat het daar niet zo gezellig leven is. Ofwel behoudt men de bestaande woonkernen en probeert men daar woonzorgzones in te richten rond een lokaal dienstencentrum of rond sommige centrale punten.

U zegt dat iedereen op dit moment in een woonzorgzone woont. Ofwel wonen wij niet allemaal in een woonzorgzone – niet iedereen woont zo dicht bij een bepaald woonzorgpunt –, ofwel moet men echt heel veel woonzorgcentra hebben, ofwel moet men ouderen verhuizen en ze dicht bij de dienstencentra brengen. Dat lijkt me praktisch een serieus probleem. Ik vraag me trouwens af waar de overheid het geld zal halen om zodanig veel woonzorgzones te creëren in een grote stad als Brussel of Antwerpen dat iedereen wel degelijk op een optimale afstand kan wonen van het centrale punt, het dienstencentrum of het sociaal huis. Daarvoor zal een enorme

inspanning geleverd moeten worden die mijns inziens praktisch niet haalbaar is.

Mevrouw Else De Wachter: Afhankelijk van de grootte van de gemeente is er de mogelijkheid om deeltentiteiten op te richten. Dat gebeurt ook. Op bepaalde plaatsen zal dat inderdaad makkelijker zijn dan op andere plaatsen. Dat hebben we ook aangegeven in de motie. In uitgebreide landelijke gebieden moet daar aandacht aan worden besteed en moet de mogelijkheid van een iets flexibelere instelling worden gecreëerd. Als u zegt dat dit in de grote steden niet kan, dan moet ik u tegenspreken. De stad Antwerpen is daar een mooi voorbeeld van. Daar zijn momenteel al een veertigtal woonzorgzones. Er zijn ook lokale besturen die hun beleid daar nu op afstemmen, onder meer via de ruimtelijke ordening. De vergrijzing komt er snel aan en het zijn de lokale besturen die daarop moeten inspelen, onder meer via sociale woningen, zorg en ruimtelijke ordening.

Minister Marino Keulen: De grote uitdaging zal zijn dit te doen zonder te veel formaliteiten, planlasten en reglementering. Tijdens het paasreces hebben we van de VVSG allemaal een gele kaart gekregen. Ik zeg duidelijk 'allemaal', want het zit hier vol met burgemeesters, schepenen, OCMW-voorzitters en andere gemeentemandarissen. Nergens is de verwevenheid met het lokale niveau zo groot. Ik denk dat er nog heel wat kan gebeuren op het vlak van planlastenreductie en minder reglementering. We hebben echter al een hele weg afgelegd.

Het verhaal van wonen en zorg is hyperactueel. De uitdaging zal ook zijn om dat samen met de lokale besturen te doen. Het is niet de bedoeling dat dit wordt gevat in een reeks consultantopdrachten, plannen of andere formaliteiten.

Ik stel hier soms wel enige schizofrenie vast. Aan de ene kant sluit men zich aan bij diegenen die menen dat de Vlaamse overheid er niet in slaagt minder planlasten op te leggen terwijl men daar aan de andere kant, vanuit de sectoren waarmee men beleidsmatig bezig is, heel driftig aan meedoet. Ook daar moet een gezond evenwicht worden gezocht. The proof of the pudding is in the eating.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, waar zal dat geld vandaan komen? De lokale besturen zullen het geld bij het gewest moeten halen. De plaatselijke financiën zijn immers niet denderend.

Als we vanuit het gewest geld doorsluizen naar de gemeenten, zal men daar beleidsplannen moeten opmaken. Daar hangt dan toch een bepaalde planlast aan vast. Hoe meer geld we van het gewest naar de lokale besturen moeten doorsluizen, hoe meer plannen ze moeten opstellen.

Minister Marino Keulen: Dat is misschien wel een van de cruciale punten. In plaats van voor elke sector afzonderlijke plannen te maken, zou het misschien beter zijn één globaal strategisch plan voor een legislatuur van zes jaar, met eventueel een tussentijdse evaluatie na drie jaar, op te maken. Het komt er daarbij vooral op aan veel in de praktijk te doen, zonder dat dit een hoop werk meebrengt voor consultants en andere bureaus. We moeten vermijden dat het de gemeenten alleen maar op kosten jaagt en dat Vlaanderen enkel formeel het geld doorsluisst. We zullen allemaal aan een mentaliteitswijziging moeten werken.

Ik ben iemand die heel graag naar dit parlement komt. Ik ben ook iemand met een gemeentelijke reflex. Maar ik ben ook de schizofrenie wat beu: aan de ene kant is er de vraag naar minder reglementitis en aan de andere kant zien we diezelfde mensen vanuit afzonderlijke sectoren meewerken aan alle mogelijke formaliteiten. Als men de zaak vanuit sectoraal oogpunt bekijkt, is dat allemaal te begrijpen. Maar bij die gemeenten komen al die verplichtingen collectief terecht. Daarom steun ik ze ook in hun eis naar verdere planlastreductie, naar het verder afbouwen van de reglementen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik hoor het minister Keulen natuurlijk graag zeggen. Dat klinkt allemaal zeer mooi. Maar de heer Pieters heeft wel een punt. Ik heb de maatschappelijke beleidsnota met veel plezier gelezen. Daar moeten natuurlijk ook cijfers op worden geplakt. Op de een of andere manier moet het allemaal ook betaalbaar zijn voor het Vlaamse Gewest, dan wel de gemeenten. Dat is ook het spijtige aan die beleidsnota. Gisteren werd er nog een andere nota voorgesteld. Daarin staat dat er elk jaar 340 miljoen nodig is om te investeren in het openbaar vervoer.

Mijnheer de minister, ik zie hoe traag de afhandeling van sommige dossiers verloopt en de snelheid waarmee andere worden afgehandeld. Het zou goed zijn eens een berekening te maken. We moeten elkaar ook niets wijsmaken. De volgende vijf jaar zullen de financiële uitdagingen heel anders zijn. Er zullen niet meer middelen zijn, wel veel minder. Als ik kijk naar de vooruitzichten voor de Vlaamse begroting van 2010, dan ziet het er allesbehalve goed uit.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, streeft u dan naar het Deens model? We hebben een mooie toelichting gehad over de financiële zaken. De gemeenten krijgen meer dan nu uit het Gemeentefonds. Ze moeten zelf de zaken behartigen. Dan wordt natuurlijk heel wat van de planlasten vermeden. Bent u voor dat systeem?

Minister Marino Keulen: Ik ken het Deense model niet, maar ik ben wel voor een systeem van vertrouwen.

Ik vind immers dat gemeenten op dat vlak heel goed weten wat ze met de centen moeten doen. Soms zijn er ook accentverschillen tussen de verschillende gemeenten. Steden en gemeenten worden vaak met verschillende noden geconfronteerd. We moeten gaan naar een model van meer vertrouwen. Al de mensen die hier zitten, zijn ook politiek actief op het gemeentelijke niveau, al was het maar als gemeenteraadslid. Men is daar bezig met reële noden, reële uitdagingen. We moeten overgaan naar een heel vereenvoudigd model, waarbij we vertrouwen geven aan die lokale besturen, zonder formaliteiten op te leggen. In de gemeenteraden zitten voldoende capabele mensen om toe te zien dat het geld oordeelkundig wordt besteed. Daarnaast kan er misschien een globaal plan bestaan, waarin ongeveer alles vervat is, zodat er geen volledige blanco cheque wordt gegeven. Hoe de accenten worden geplaatst en waar precies op wordt ingezet, daarvoor wordt ruimte gegeven. Daar sta ik achter. Daar ben ik zelf voor gewonnen. We moeten nog veel meer dan vandaag het geval is in die richting gaan.

De heer Leo Pieters: Soms zijn er toch tegenstrijdigheden. Inzake de ruimtelijke ordening zijn we voor een ver doorgedreven ontvoogding van de gemeenten. De gemeenten vragen dat ook zelf. Ik heb dat daarnet in mijn toelichting ook aangegeven. De dertien grote steden van Vlaanderen pleiten voor minder regeltjes die vanuit het gewest worden opgelegd. Als die ontvoogding van de gemeenten er is, waarom moeten wij dan vanuit bijvoorbeeld de ruimtelijke ordening de gemeenten zoveel zaken opleggen?

Minister Marino Keulen: We hebben daar stappen gezet. Wat men nu doet, is niet fair. Men doet het uitschijnen alsof het nooit zo erg is geweest. Ik ben er zeker van dat het tien jaar geleden vele malen erger was. Ik zit hier sinds 1995 en daarvoor zat ik op kabinetten. Ik ben ook sinds 1988 actief in de gemeentepolitiek. Het was erger. We hebben een weg afgelegd. Het is nu zelfs zo dat men een doorgevoerde verlichting bijna als een verzwaring percipieert. De sector van de vrije tijd van minister Anciaux wordt vaak vermeld. Tien jaar geleden golden daar veel meer formaliteiten dan vandaag. Er is heel veel afgeschaft. Men haalt nog altijd de voorbeelden van tien jaar geleden aan. Maar wij moeten daar nog altijd een weg afleggen.

Er zijn twee uitdagingen voor de brede samenleving. De samenleving zal moeten leren aanvaarden dat er ook risico's zijn. Ik ben zelf schepen van Jeugd geweest. Men zegt dat er veel formaliteiten moeten worden vervuld als er ergens een speeltuintje wordt opgericht. Veertien dagen geleden bracht de burgemeester van Wetteren daarover een karikatuur in Terzake. Maar als vandaag een kind zich op een publiek domein bezeert aan een roestige nagel, zeg ik u dat het uw beste dag niet is. Als je dan de toezichthouder van de jeugdbeweging

niet beschermt, wordt hij voor de rest van zijn dagen als onverantwoord gekapitteld. Wij zullen moeten leren dat bij vrijheid ook verantwoordelijkheid hoort. Wij willen de vrijheid en tezelfdertijd alle risico's uitschakelen. Dan krijg je reglementitis. Een aantal sectoren zullen klare wijn moeten schenken. Aan de ene kant willen ze geld en ruimte krijgen, maar tezelfdertijd willen ze dat er vanuit het Vlaamse niveau percentages worden opgelegd om ervoor te zorgen dat het geld zeker bij hen zou terechtkomen. Ik denk daarbij aan de sectoren van de vrije tijd en aan de OCMW's en zo. Ik denk dat zij wat dat betreft fout zijn in hun wantrouwen ten aanzien van de lokale bestuurders.

Dat zijn ook twee zaken waaraan iets moet veranderen. Wij kunnen veel willen, maar een aantal mensen zullen klare wijn moeten schenken. En ook zal de hele samenleving moeten leren aanvaarden dat je niet alles vanuit Brussel kunt regelen en dat je niet alle risico's kunt uitschakelen. Wij doen, ook in dit huis, te vaak en te veel aan incidentenbeleid. Er gebeurt iets en dan vraagt men aan de minister wat hij gaat doen. Als je dan zegt dat het hopelijk niet meer gebeurt, krijg je heel snel het etiket dat je onverantwoord bent of dat je wat dat betreft geen goede reflexen hebt. Wij zullen dat moeten leren aanvaarden van elkaar.

De heer Leo Pieters: Het is al te gemakkelijk om de verantwoordelijkheid aan deze kant van de tafel te leggen. Wij hebben een controlerende functie. Wij mogen dat dus vragen. De ministers moeten daarop al dan niet reageren. Als zij niet willen reageren, doen zij gewoon niets.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, mevrouw de minister, uit dit debatje blijkt dat in het hertekenen van het woon- en zorgbeleid en voor de uitvoering ervan de lokale gemeenschap en de lokale besturen en de sociale huizen een cruciale rol spelen. Ik wil dit nog eens extra beklemtonen, en ook de collega's die actief waren in de commissie hebben daar vaak op gewezen. Nu al zijn een aantal lokale besturen daarin zeer actief. In de toekomst moet dit nog verder worden uitgebouwd en moeten wij nog iets meer luisteren naar de lokale mandatarissen, ook in dit parlement, zodat wij dat verder vorm kunnen geven.

De heer Leo Pieters: Wij zijn ook lokale mandatarissen.

Mevrouw Else De Wachter: Ik zei: de lokale mandatarissen van het Vlaams Parlement.

Mijnheer de minister, wij moeten het warm water niet opnieuw uitvinden. Heel wat lokale besturen zijn hierin al zeer actief. Niet alleen in het kader van de sociale huizen maar ook van de projecten voor regionaal en lokaal woonbeleid zijn we er de laatste jaren in geslaagd om via de woonconsulenten die in de gemeentebesturen aanwezig zijn, zeer snel in te spelen op de woonvraag,

die toch echt leeft bij de bevolking. Daar is in de toekomst een mooie rol weggelegd voor de samenwerking tussen de sociale huizen en de mensen die actief zijn binnen deze projecten.

Ik wil afsluiten met te stellen dat de uitdaging om tot een coherent zorgbeleid te komen, zeer groot is. Wij zullen er zeker moeten op toezien hoe de verschillende spelers zich in de toekomst tot elkaar zullen verhouden. Wij zullen dit regelmatig moeten evalueren.

Tot slot, beste collega's, wil ik alle collega's in de commissie bedanken voor de loyale en vruchtbare samenwerking. Als voorzitter wil ik het hele IST-team speciaal bedanken. Deze samenwerking was een absolute meerwaarde voor onze commissie. Ik hoop dat dit wederzijds was. Ook dank ik beide secretarissen voor de voorbereidingen bij het hele verloop van onze werkzaamheden.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, ik wil de voorzitter van de ad-hoccommissie Wonen en Zorg danken voor de degelijk onderbouwde maatschappelijke beleidsnota 'Wonen en Zorg in Vlaanderen in 2020: Visie en aanbevelingen'. Ik ben blij dat er nu een visie op en aanbevelingen over wonen en zorg in 2020 in Vlaanderen voorliggen.

De ontwikkeling van een dergelijke visie is zeker geen gemakkelijke oefening. De omzetting van die visie in de praktijk is dat nog minder. We moeten hierbij rekening houden met de manier waarop we in Vlaanderen decennialang met de ruimtelijke ordening zijn omgegaan. De lintbebouwing is een goed voorbeeld. We moeten tevens rekening houden met de manier waarop de zorg in Vlaanderen momenteel wordt georganiseerd. Het gaat om een lappendeken of zelfs om een trui vol gaten en met onbestemde kleuren. Mensen worden vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Om de gepaste zorg te krijgen, moeten ze vaak bij verschillende diensten aankloppen. Die diensten zijn vaak over verschillende locaties verspreid. Dit vraagt tijd en energie. Deze situatie is historisch gegroeid, maar ze is daarom niet altijd efficiënt.

Het is een verdienste van dit rapport dat de knelpunten worden benoemd en dat tegelijkertijd een poging wordt ondernomen om oplossingen aan te dragen om wonen en zorg in de toekomst beter te organiseren. Het concept van de woonzorgzones kan zeker een goede aanzet vormen om wonen en zorg beter op elkaar af te stemmen.

In Denemarken is dit al langer aan de gang. Daar heeft de overheid er radicaal voor gekozen de verantwoordelijkheid voor het woon- en zorgaanbod bij de gemeenten te leggen. De enige uitzondering hierop vormt het

ziekenhuiswezen, dat op provinciaal niveau wordt georganiseerd.

Het Deens model geeft een antwoord op de ondoorzichtige bevoegdheidsverdeling in ons land. Hier zijn verschillende overheden bij de organisatie van wonen en zorg betrokken. De burger die zorgondersteuning zoekt, heeft hier geen boodschap aan.

Het gemeentelijk bestuursniveau staat het dichtst bij de burger. De burger komt hier het vaakst mee in contact. In die zin kan het sociaal huis een belangrijke rol vervullen. Dit moet in de praktijk verder worden uitgebouwd. Als lokaal woonzorgloket kan het sociaal huis een instrument zijn om de versnippering in de woonzorg tegen te gaan en om de zorgvoorzieningen beter op elkaar af te stemmen en te stroomlijnen.

Koken kost natuurlijk geld. Dit geld moet ergens vandaan komen. Indien de Vlaamse overheid en wij de gemeenten bijkomende taken willen opleggen, moeten de Vlaamse overheid en wijzelf vanzelfsprekend de moed hebben hiervoor in de nodige financiële ruimte te voorzien.

Daarnaast rest ons de vraag hoe we het spanningsveld tussen de gemeente als coördinator en de gemeente als aanbieder willen aanpakken. De gemeenten moeten tegelijkertijd beide rollen vervullen. Veel gemeenten hebben immers een eigen dienstenaanbod. In de kinderopvang is deze spanning reëel. Ik zou in dit verband naar de situatie in Gent kunnen verwijzen. Hetzelfde geldt voor de ouderopvang. Er is een spanning tussen het aanbod door de OCMW's en het aanbod door vzw's en door de commerciële spelers.

De beleidsnota biedt geen concreet antwoord op deze vraag. De nota verwijst naar volledig transparante en argumenteerde beslissingsprocessen. Mijns inziens volstaat dit niet. Voor we het Sociaal Huis verder als een woonzorgloket uitbouwen, moet dit punt duidelijk worden uitgeklaard. Zeker in een verzuild zorglandschap, zoals dat in ons land bestaat, is het essentieel elke zweem van partijdigheid of van belangenvermenging te vermijden. Indien dit niet gebeurt, valt het hele concept in duigen.

Collega's, in de beleidsnota wordt onder meer gesproken over het gelijkheidsprincipe, de normalisering van de zorg, het recht op nabije en toegankelijke zorg, het recht op informatie en inspraak als principes van een geïntegreerd woonzorgbeleid. Ik denk dat dit niets te vroeg komt. Ik verwijs graag naar de uitgebreide bespreking van de meerjarenanalyse van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap die we gisteren hebben gehouden in de commissie voor Welzijn. Want precies in die sector van personen met een handicap, zijn deze principes grotendeels lege dozen.

U mag het me niet kwalijk nemen dat ik het zo zeg, maar als men weet dat er 12.000 mensen met urgente

zorgnoden al lang wachten op gepaste zorg of ondersteuning, dan kunt u niet anders dan mij gelijk geven. Willen wij deze mooie principes waarmaken, dan zullen wij echt allemaal de handen uit de mouwen moeten steken om ervoor te zorgen dat iedereen, en echt iedereen in Vlaanderen, de gepaste zorg krijgt. Dat staat uiteraard niet los van het aspect wonen.

Ik ben blij met deze beleidsnota. In deze nota wordt een eerste aanzet gegeven, maar ik hoop dat het hier niet bij blijft en dat dit daadwerkelijk zal worden omgezet op het terrein.

Ik heb toch nog enkele specifieke opmerkingen bij de beleidsnota. De nota stelt terecht dat men recht heeft op toegankelijke zorg. De toegankelijkheid mag niet worden beperkt tot de fysieke ruimte, maar moet integendeel worden uitgebreid tot toegang tot informatie en communicatie. Dit is zeer belangrijk voor blinden en slechtzienden, voor doven en slechthorenden en voor mensen met een mentale handicap.

Ik kan een concreet voorbeeld geven. Onlangs sprak een doof ouderkoppel me aan over hun doof kind dat werd opgenomen op de afdeling Kinderpsychiatrie van een universitair ziekenhuis. Ruim vijf weken moesten de ouders zagen en aandringen bij de staf van de afdeling, alvorens die een tolk Vlaamse gebarentaal wilde toelaten bij de gemeenschappelijke activiteiten op de afdeling. U moet weten dat een doof kind in een groep van horende kinderen niet kan participeren zonder tolkondersteuning. Ik begrijp echt niet hoe die staf hierover in discussie durfde te gaan. U moet dan ook nog weten dat er een tolk werd toegestaan op kosten van de ouders. Voor de gesprekken tussen de ouders en de staf moeten de ouders altijd zelf een tolk meebrengen. Probeer dat maar eens te doen met een budget van 36 tolkuren per jaar per dove voor privésituaties.

Toch te gek voor woorden? Waar is hier de toegang tot zorg voor dove personen? Niemand zal me tegenspreken dat zeker op het vlak van psychische problemen een goede communicatie heel belangrijk is. Hetzelfde voor de zorg aan oudere doven of zwaar slechthorenden die vaak compleet geïsoleerd zijn in woonzorgcentra of rusthuizen.

In de nota wordt terecht gesteld dat de evolutie naar een meer vraaggestuurde zorg een logische ontwikkeling is. Tegelijk wordt echter ook gesteld dat de overgang van aanbod- naar vraaggestuurde zorg niet op één nacht kan gebeuren – een zeer wijze vaststelling. Onder meer de personen met een handicap en de ouderen die wachten op gepaste ondersteuning, kunnen u hier alles over vertellen.

De aanbeveling wat betreft vraaggestuurde zorg is te vrijblijvend, vind ik. De Vlaamse overheid moet hierin

een meer sturende rol opnemen en vraagsturing bij de diverse zorgaanbieders stimuleren. Hiertoe is ook een meer flexibele regelgeving belangrijk. Het moet veel gemakkelijker worden om diverse vormen van zorg te combineren, in plaats van zoals nu vaak het geval is, genoeg te moeten nemen met een soort all-in pakket.

Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om te zeggen dat het Woonzorgdecreet een grote lacune vertoont, omdat het zich hoofdzakelijk richt op senioren en personen met een handicap aan de kant laat staan. Ik hoop dat het de bedoeling is om op termijn ook personen met een handicap op te nemen in het toepassingsgebied van het Woonzorgdecreet, want op sommige vlakken overlappen de behoeften van zorgbehoeftige bejaarden die van de personen met een handicap met een grote zorgnood.

Zeker als we weten dat het relatieve aantal zorg- en verpleegkundigen afneemt, moeten we er alles aan doen om de beschikbare mankracht, of beter gezegd vrouwkracht, zo optimaal mogelijk in te zetten.

De heer Leo Pieters: Mevrouw Stevens, ik wil daar toch even op ingaan, omdat de meerderheid het nalaat. We hebben in de commissie toch duidelijk besproken dat elke zorgnood, ook van gehandicapten, wordt opgenomen. Voor de verschillende soorten zorg zou een optimalisatie gebeuren. Ik begrijp dus niet goed vanwaar die bewering komt.

Mevrouw Helga Stevens: Ik heb het over het Woonzorgdecreet. Daar worden personen met een handicap buiten gelaten. In de algemene bespreking in de commissie was er aandacht voor personen met een handicap, naast senioren enzovoort, maar in het Woonzorgdecreet is er heel weinig aandacht voor.

De heer Leo Pieters: Bij de bespreking van het Woonzorgdecreet heeft onze fractie een aantal zaken aangekaart, maar de meerderheid is daar niet op ingegaan.

Mevrouw Elke Roex: We hebben de bespreking van het Woonzorgdecreet gehouden. Tijdens die bespreking hebben we duidelijk gezegd dat het Woonzorgdecreet vandaag een stap vooruit is. De bedoeling van de Commissie Wonen en Zorg was juist om na te gaan welke stappen we morgen nog moeten zetten.

Het Woonzorgdecreet is geen verhaal dat af is. De minister heeft dat ook met ons besproken en beaamt dat het Woonzorgdecreet een eerste stap is. De volgende stappen zijn inderdaad het doorbreken van schotten. Vandaag is het niet meer belangrijk in welk hokje men past, maar wel welke zorgbehoefte men heeft. Zo wordt het absurd dat mensen die een ongeval hebben voor ze 65 jaar zijn, belanden in het hokje personen met een handicap, maar als ze dat ongeval hebben na hun 65 jaar, belanden ze in het hokje senior of oudere. Die hokjes willen we

graag wegwerken. Dat is in het Woonzorgdecreet niet gebeurd, vandaar de oprichting van een themacommissie, om te bekijken hoe we in de toekomst die hokjes kunnen wegwerken.

De heer Leo Pieters: Het is net de meerderheid die de leeftijd van 65 jaar laat staan. Er was een duidelijke vraag om de leeftijdsgrens van 65 jaar te schrappen.

Mevrouw Elke Roex: Mijnheer Pieters, ik weet niet of u veel aanwezig was bij de bespreking van het Woonzorgdecreet.

De heer Leo Pieters: Sorry, maar daar ben ik elke keer geweest.

Mevrouw Elke Roex: De heer Strackx heeft de amendementen verdedigd, maar ik denk dat het hypocriet zou zijn van ons om nu de leeftijdsgrens binnen het Woonzorgdecreet gewoon te laten vallen. Waarom? We moeten die oefening maken samen met de hele sector voor personen met een handicap.

De heer Leo Pieters: U moet een staatshervorming doorvoeren en dan is het opgelost.

Mevrouw Elke Roex: Als we vandaag de leeftijdsgrens zouden laten vallen, zitten we met een overlapping van sectoren die niet op elkaar zijn afgestemd. Ik geef een ander voorbeeld waar we evengoed voorwaarden kunnen laten vallen. Binnen de sector voor personen met een handicap bestaat een systeem waarbij mensen individuele materiële bijstand kunnen krijgen. Vandaag is dat systeem enkel toegankelijk voor personen met een handicap.

Nu zien we dat ouderen met een zorgbehoefte ook nood hebben aan bepaalde hulpmiddelen om hun dagelijks leven te vergemakkelijken. Ik denk dat we die oefening in beide richtingen moeten maken, maar het zou hypocriet zijn om in één decreet de verandering door te voeren, zonder dat af te stemmen op alle andere mogelijke beleidsmaatregelen. Daarmee zouden we alleen maar een chaos veroorzaken en het shoppen versterken in plaats van de mensen meer te ondersteunen.

De heer Leo Pieters: U bent toch de partij van de gelijke kansen? Waarom wordt die grens er dan in gezet?

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Roex, wat u zegt, is niet heel correct. U stelt dat u in het Woonzorgdecreet niet vlug de leeftijdsgrens hebt kunnen afschaffen, omdat nog verdere onderzoeken nodig zijn naar de implicaties van de afschaffing. Daar zijn al studies over gebeurd. Al in de vorige legislatuur heeft onze fractie een voorstel ingediend, niet op basis van eigen onderzoek – die pretentie heb ik absoluut niet –, maar op basis van onderzoek door de K.U.Leuven.

Specifiek over de leeftijdsgrenzen is een uitvoerig onderzoek gebeurd, met een consequentie. Dus u hebt die studie maar uit de kast te pakken.

Inmiddels zijn we meer dan 5 jaar verder en is er niets gebeurd. U mag zelfs mijn initiatief overnemen als daarmee de doelstelling wordt bereikt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Elke Roex: Ik heb niet gezegd dat er verdere onderzoeken moeten gebeuren. Ik heb wel gezegd dat verschillende sectoren in een dergelijke oefening moeten worden betrokken. Als wij morgen het deel in de thuiszorg dat voorbehouden is voor 65-plussers binnen het Woonzorgdecreet openstellen voor alle andere groepen met een zorgbehoefte, dan moeten we ook bekijken hoe we de instrumenten die in het andere doelgroepenbeleid bestaan, kunnen openstellen voor alle doelgroepen. Als morgen de thuiszorgorganisaties zich ook mogen richten tot personen met een handicap, waarom zouden we dan niet de voorzieningen voor personen met een handicap en de financiële ondersteuningsmaatregelen zoals PAB, openstellen voor 65-plussers? Dat is een groot debat dat we grondig moeten voeren en niet snel snel. Dat is het enige wat ik heb gezegd.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, ik kan volledig akkoord gaan met wat mevrouw Roex zegt over een groot debat. Er zijn heel wat personen die zorgbehoefstig zijn, en die moeten optimaal worden ondersteund. Ik wil de vinger op de pols leggen in verband met het Woonzorgdecreet. Ik blijf vinden dat het een gemiste kans is voor personen met een handicap. Die zijn er nu ook. Ik begrijp dat er een leeftijdsgrens van 65 jaar is. Dat is op dit vlak minder belangrijk omdat er nog heel wat personen met een handicap in de kou blijven staan, die perfect zouden kunnen worden geïntegreerd in het Woonzorgdecreet.

Dat is een heel moeilijke discussie. Ik ben heel blij te vernemen dat er een groot debat zal worden georganiseerd. We zijn hier nu mee begonnen en volgende week eindigt de legislatuur. Dan belandt het in een schuif en wanneer zal het er nog eens uit komen?

De beleidsnota stipt ook aan dat om een verdere versnippering van mensen en middelen tegen te gaan, het nodig is om in elke gemeente of zorgregio een actief en structureel overleg te hebben om synergie en win-situaties te creëren. Men moet toch opletten dat de goede werking van de zorgaanbieders niet verstikt wordt door diverse vormen van overleg. Overleg is zeker nodig, maar kijk eerst naar wat er al bestaat aan verschillende vormen van overleg, en heb de moed om waar nodig te schrappen zodat een diarree aan overleg voorkomen wordt. Overdaad schaadt! De tijd die aan overleg wordt besteed, kan immers niet meer aan de zorg worden besteed.

ICT en domotica zijn toepassingen die veel geld kosten. Waar komt dat geld dan plots vandaan? Domotica kunnen niet altijd zomaar worden ingebouwd in bestaande huizen zonder een grondige renovatie die veel geld kost. Er moet over gewaakt worden dat naast ICT ook aandacht blijft gaan naar gewone menselijke contacten. ICT kan een oplossing zijn maar ook soms deel van het probleem.

In e-health en elektronische zorgdossiers is bescherming van de privacy voor mij echt van essentieel belang en moet gegarandeerd worden. Op een recent congres van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek werden hierover kritische vragen gesteld. Ik wil maar zeggen dat de bescherming van de privacy een delicaat gegeven is dat steeds goed moet worden bewaakt, zowel door de zorgaanvrager als de zorgverlener. Precies door ICT en e-health wordt immers een hoop gevoelige informatie samengebracht in een dossier waarin vele personen en instanties inzage kunnen hebben, zoals ziekenfondsen, verzekeraars enzovoort. Dat heeft zijn voordelen maar ook zijn nadelen.

Dit is echt voortdurend in evolutie, gezien de technologische vooruitgang. Het is en blijft echter een heel moeilijk dossier.

Dan heb ik nog een allerlaatste, kleine opmerking. Op bladzijde 19 van de beleidsnota staat dat de organisatie van de assistentie bij activiteiten van het dagelijkse leven (ADL-assistentie) voor personen met een handicap en voor andere groepen kan worden gecentraliseerd. Ik dacht dat de ADL-assistentie steeds gecentraliseerd gebeurde, omdat dat anders praktisch niet kon worden verzekerd. Misschien heb ik het bij het verkeerde eind.

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ik ben blij dat de aanzet is gegeven tot een grondige reflectie over zorg en wonen in het Vlaanderen van de toekomst. Ik hoop ook dat de volgende Vlaamse Regering en parlement, net als de gemeenten, het werk dat deze legislatuur is begonnen, zullen voortzetten. U kunt daarvoor op mij en de N-VA rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de voorzitter, ik wil nog enkele klemtonen leggen met betrekking tot het zorgbeleid. Voor mij zijn de drie kernwoorden zorggarantie, zorgkwaliteit en zorgflexibiliteit. Wat zorgflexibiliteit betreft, hebben we het al gehad over het wegwerken van schotten. Mijnheer Pieters, dat debat moet inderdaad op een grondige wijze worden gevoerd, en met de diverse sectoren samen. Schotten wegwerken is immers het revolutionairste in het Vlaamse landschap. Dan gaat het over het wegwerken van schotten tussen de gehandicaptenzorg, de psychiatrische zorg en de ouderenzorg. Dat is hoogst noodzakelijk. Mensen

denken niet meer in categorieën van mensen. Ze behoren allemaal samen tot een samenleving, maar ze willen ook de zorg die ze nodig hebben. We moeten die zorg op een andere manier gaan definiëren om te komen tot één totaalbeleid, geen beleid dat is onderverdeeld door schotten.

Om de zorg flexibel te kunnen organiseren, moeten we de scheiding tussen wonen en zorg kunnen realiseren. Dat klinkt vreemd in een themadebat dat net gaat over de koppeling van wonen en zorg. Het is echter zo dat vandaag de minister van Wonen vaak ook voor welzijnscomponenten bevoegd is: denken we maar aan de begeleiding van mensen die in de sociale huisvesting wonen. Eigenlijk is die begeleiding een welzijnstaak. Tegelijk is de minister van Welzijn bevoegd voor de wooncomponent, bijvoorbeeld binnen rusthuizen of instellingen voor personen met een handicap. Die wooncomponent is eigenlijk de specialiteit van de minister van Wonen. We moeten ieder zijn bevoegdheid geven. Mijnheer de minister, ik vind dat u ook eens de drempel van de rusthuizen moet overschrijden. Ik vind immers dat u ook bevoegd moet zijn voor het woonbeleid binnen die rusthuizen. Het Deense systeem werkt daadwerkelijk zo. De wooncomponent is in Denemarken duidelijk de bevoegdheid van Wonen, en heeft totaal niets te maken met de zorgcomponent die daaraan wordt gekoppeld. Ook in Vlaanderen zouden we die scheiding moeten kunnen realiseren, om zo te komen tot een betere integratie van de beide sectoren en tot een meer flexibele zorg.

De heer Leo Pieters: Mevrouw Roex, bent u dan ook een voorstander van dat Deense systeem, met de financiering van de gemeenten, die zelf verantwoordelijk zijn voor de zorg? Daarover gaat het immers.

Mevrouw Elke Roex: In Vlaanderen zou dat een utopie zijn. De zorginstellingen zijn op een bepaalde, historisch gegroeide manier georganiseerd. Het is niet evident om dat alles morgen over te hevelen naar de gemeenten. Ik wil dus niet de grote revolutie op dat vlak organiseren in Vlaanderen. Wel wil ik ervoor zorgen dat we, zoals dat in Denemarken het geval is, de wooncomponent kunnen scheiden van de zorgcomponent. Ik geloof immers dat dit er in de toekomst voor kan zorgen dat we veel flexibelere vormen hebben.

In uw sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen we dan met de zorgcomponent op een heel intensieve manier gaan werken. Omgekeerd kunnen we dan ook de rusthuizen openstellen en een meer moderne visie geven op rusthuizen. Vandaag beweert 98 procent van de mensen dat ze nooit in een rusthuis willen terechtkomen. Dat ligt onder meer aan de klassieke denkwijze over rusthuizen.

Minister Marino Keulen: Ik sta open voor elk idee en wil constructief mee nadenken. De specialiteit van Wonen is inderdaad het bouwen van woningen en het huisvesten van mensen. De specialiteit van Zorg is het begeleiden

van mensen, en het bieden van zorg en nazorg. Mevrouw Roex, belangrijk is dat het vlotter loopt. Ik denk dat het voor de mensen weinig uitmaakt wie dat allemaal trekt of organiseert. We zullen moeten nadenken over procedures, over delegatie van verantwoordelijkheid en over ruimte voor degenen die zich op het terrein inzetten. Het etiket 'zorg' of 'welzijn' vervangen door het etiket 'wonen' is onvoldoende. Als we verder alle procedures, planlast en reglementitis laten bestaan, brengt dat geen zoden aan de dijk. We zullen moeten nadenken over vereenvoudiging en versoepeling. Procedures moeten sneller worden afgerond. Ze mogen geen vijf, zes, zeven tot tien en zelfs vijftien jaar duren.

Minister Heeren en ik zijn twee dagen geleden de eerste steen gaan leggen van een groot complex in Tienen bij de Zusters Passionisten. Daar komt een gemengde woon-zorgwijk met gewone gezinnen, zorgbehoevenden, ex-gedetineerden, ex-psychiatrische patiënten en mensen uit de kinderopvang. Men is met dit project al bezig sinds 1994! We moeten iets doen aan de procedures en die vertragingsmechanismen wegnemen.

De heer Leo Pieters: Praten we dan ook over het vertrouwen tussen ministers en kabinetten?

Minister Marino Keulen: Dat is perfect.

Mevrouw Elke Roex: U hebt gelijk over die reglementitis. Ik heb ook een voorbeeld in mijn hoofd. De inspectie gaat naar de buitenschoolse opvanginitiatieven met een inspectielijst van 68 pagina's. Men besteedt soms meer aandacht aan het aantal centimeter tussen het toilet en de muur dan aan de kwaliteit van de opvang. Ook in de ouderenzorg moeten we op zoek gaan naar een moderne definitie van kwaliteit. Die mag niet langer worden uitgedrukt in centimeter en millimeter van de gangen en wc's. We moeten meer autonomie verlenen en kwaliteit garanderen.

Mijn laatste punt is de zorggarantie. Dat is de garantie op voldoende basiszorg, zoals de basismobiliteit in het openbaar vervoer. We willen voor elke Vlaming het recht op de juiste en gepaste zorg garanderen. Dertig jaar geleden zou niemand geloofd hebben dat we voor iedereen basismobiliteit zouden organiseren. Men zou dat weggelachen hebben. Vandaag moeten we de basiszorg realiseren. De zorggarantie mag niet beperkt blijven tot het wegwerken van wachtlijsten, maar moet worden uitgebreid naar de betaalbaarheid van de zorg.

We vinden het heel positief dat in het Woonzorgdecreet gewerkt wordt aan de betaalbaarheid van de zorg via de maximumfactuur. We vragen ook een snelle uitvoering daarvan. We vragen dat daar begin van volgende legislatuur onmiddellijk werk van wordt gemaakt: enerzijds de sociale tarifiering binnen de thuiszorg en anderzijds de maximumfactuur. We zijn er ook rotsvast van overtuigd

dat we binnen de rusthuissector eenzelfde oefening moeten doen. Ik vind, mijnheer de minister, dat u ook een verantwoordelijkheid hebt voor de huisvestingscomponent. Ik vind het absurd dat we systemen hebben gecreëerd om huisvesting betaalbaar te maken zolang men thuis woont. Men kan een beroep doen op een sociale woning en/of huursubsidies. Maar vanaf het moment dat men de drempel van een instelling overschrijdt, wordt de wooncomponent overgelaten aan de minister van Welzijn.

Ik denk dat we in de toekomst oefeningen moeten maken om die solidariteit in de instellingen te brengen, temeer daar de instellingen steeds meer opengegooid zullen worden, steeds meer modernere vormen zullen krijgen en er steeds meer tussenvormen zullen ontstaan tussen residentieel wonen en thuis wonen. De grens zal vervagen en op dat moment is het niet meer gerechtvaardigd om niet voor iedereen in een gelijke behandeling te voorzien.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Roex, u hebt het over het gelijkheidsbeginsel. Ik had graag geweten hoe u staat tegenover het feit dat openbare voorzieningen of voorzieningen die vallen onder een vzw-structuur en die vandaag rusthuizen bouwen, voor die bouwkost terecht kunnen bij het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA). We zouden mogen veronderstellen dat mensen die in die rusthuizen wonen, een korting krijgen op hun factuur, net omdat de voorzieningen een beroep hebben kunnen doen op middelen van de Vlaamse overheid via VIPA.

U weet dat de rusthuizen uit de commerciële sector dat niet kunnen. Ondanks het feit dat ze geen tegemoetkoming krijgen voor de bouwkost, zijn hun prijzen niet hoger dan in de andere voorzieningen. Hoe verklaart u dat? U hebt het over het gelijkheidsbeginsel en u vraagt een tussenkomst vanuit het departement Wonen voor die bouwkost. Ik ga ervan uit dat u dit vraagt voor alle partners. Of vraagt u dit alleen voor twee vormen en niet voor de derde?

Mevrouw Elke Roex: Ik heb niet gesproken over bouwkosten. Ik heb gesproken over woonkosten. Ik spreek over wat de mensen betalen: welk onderdeel van de prijs is gelinkt aan de woonkost en welk onderdeel is gelinkt aan de zorgkost? In principe zou de zorgkost voor alle rusthuizen gefinancierd moeten zijn door het RIZIV.

De VIPA-tussenkomst geldt inderdaad voor de bouw. We hebben dit debat een aantal weken geleden gevoerd in de plenaire vergadering. Ik heb toen gezegd, en u hebt daar positief op gereageerd, dat het belangrijk voor mij was om alle cijfers op tafel leggen en ze eens grondig te bespreken, en om een oefening te maken over de sectoren heen, zowel van de vzw-sector als van de commerciële sector, als van de semicommerciële sector, als van de openbare sector, en om te bekijken hoe de kostprijs wordt samengesteld en hoe het zit met de financiën. We moeten dan open kaart spelen, alles op tafel leggen en

ook bekijken welke vergoedingen worden gegeven aan bestuurders en directeurs in alle sectoren. We moeten bekijken hoe het zit met het personeelsbeleid, hoe het personeel wordt vergoed. En dan moeten we ook de oefening maken hoe we in de toekomst kunnen overschakelen op een modernere vorm van financiering. Dat is een debat dat vandaag niet aan de orde is, maar waarover we wel hebben afgesproken dat we het zouden willen voeren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de voorzitter, ik wil graag even heel kort aansluiten bij het betoog van mijn collega, de heer de Kort. Het decreet wordt vandaag besproken en we hopen dat het straks wordt goedgekeurd. De nood aan het decreet is heel hoog, dat wijst het hier al gevoerde debat ook uit.

Ik ben er zeker van dat het heel wat zal teweegbrengen in het zorglandschap. Ik wil hier even op inspelen, want het veld en het zorglandschap zijn vandaag reeds in beweging. De denkwijze van het decreet geeft de zorgactoren reeds impulsen om aangepaste initiatieven in samenwerking met heel wat actoren te lanceren om zo de hiaten in het zorglandschap te vullen. Ik denk hierbij aan het onderzoeksproject van CADO.

Ik verwijs ook naar het expertisecentrum waarover werd gedebatteerd naar aanleiding van de resolutie, maar zeker ook van het decreet. Ik wil de aandacht vragen voor de acties die vandaag reeds worden ondernomen. Ik wil graag wijzen op de samenwerkingsovereenkomst die vanuit de stad Turnhout door de stad, de Katholieke Hogeschool Kempen, de K.U.Leuven en Janssen Pharmaceutica op 11 mei zal worden ondertekend. Ik verwijs ook naar initiatieven die reeds in de Kempen genomen zijn door de reeds bestaande Turnhoutse vzw Vlaams Expertisecentrum Wonen en Zorg en het erkende Vlaamse Onderzoeks- en Kenniscentrum Derde Leeftijd (VONK3) van de Katholieke Hogeschool Kempen.

Ik wil maar aangeven dat er al heel wat initiatieven gebeuren en dat er heel wat belangrijke kennis aanwezig is in het veld. Ik hoop dat dat meegenomen wordt bij de verdere uitwerking van het decreet. Ik ben er ook van overtuigd dat dat zal gebeuren. Ik wil alleen maar onder de aandacht brengen dat er vandaag al heel wat beweging is.

Mevrouw Elke Roex: Over welk decreet hebt u het precies, mevrouw Rombouts?

Mevrouw Tinne Rombouts: Excuseer, ik bedoelde eigenlijk de moties.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het themadebat is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de moties van aanbeveling houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 – 19-B (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3: Ontwerp van decreet – 20-B (2008-2009) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geëindigd.

De heer Van den Heuvel, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is ongebruikelijk dat de oppositie een aanpassing van de begroting goedkeurt, maar onze fractie gaat dat vandaag toch doen, omdat wij de uitbreiding van de waarborgregeling tot grote bedrijven belangrijk vinden, zeker in deze tijden van economische crisis. Wij gaan het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit ontwerp van decreet komt voort uit een noodzaak. Er zijn namelijk liquiditeitsproblemen bij een aantal ondernemingen.

De banken zijn zelf slachtoffer van het gebrek aan vertrouwen in de financiële markten. Om de geldstromen beter mogelijk te maken en om kredietvoorzieningen aan niet zo hoge interesten of zonder heel sterke waarborgen mogelijk te maken, doet de Vlaamse Regering hier een inspanning om middelen ter beschikking te stellen.

Belangrijk om te vermelden is voorts dat normaal gezien een kernkapitaalratio van 8 procent wordt gehanteerd. In het verleden is gebleken dat dat soms moeilijk werkbaar is. Gegeven de huidige omstandigheden wordt nu in een kernkapitaalratio van 20 procent voorzien, waardoor met de 300 miljoen euro die nu decretaal wordt vastgelegd, een maximale waarborgmassa van 1,5 miljard euro klaarstaat voor onze bedrijven.

De Vlaamse Regering en in het bijzonder minister Van Mechelen leveren hier een inspanning om de economie een extra duw in de rug te geven, waarvoor wij uiteraard 100 procent akkoord tekenen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik wil hier nog eens mijn vraag herhalen die ik bij de bespreking in de commissie Financiën al heb gesteld aan minister Van Mechelen, naar aanleiding van een belofte van de minister-president. Wij zouden namelijk graag een overzicht krijgen van alle inspanningen die de overheid tot nu toe heeft gedaan inzake waarborgen, kapitaalonderschrijvingen, herfinancieringsgaranties en dergelijke. Minister-president Peeters heeft dat beloofd in de plenaire zitting van 18 februari 2009.

Gisteren hebben we in de commissie bijvoorbeeld de goedkeuring gegeven voor de oprichting van de nv Vlaamse Havens. De overheid neemt een hele rist maatregelen, maar we krijgen enkel een overzicht van de alternatieve financiering. Vorige week las ik in de krant De Tijd bijvoorbeeld dat de politieke partijen nog altijd geen bestuurders hebben aangeduid bij KBC.

Er is ook de hele Ethias-toestand. Ook in De Tijd, wat dat betreft een goed geïnformeerde krant, heb ik gelezen dat Ethias geen mensen zal afdanken, maar wel een personeelsafslanking zal doorvoeren. Het gaat ook over Fortis, de hele herfinancieringsgarantie aangevuld met een derdebetalersverbintenis voor de projecten van De Lijn en het nv-verhaal van de zeehavens. In Nederland bestaat het systeem van de brieven aan de Tweede Kamer. Misschien kunnen de mensen die opnieuw verkozen worden daar op terugkomen. Zo zou het parlement perfect op de hoogte kunnen zijn van alle maatregelen die de overheid tot nu toe in het kader van de financiële crisis genomen heeft.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijn uitdrukkelijke dank aan de oppositie dat zij bereid zijn om dit mee te steunen. Het is een belangrijk signaal dat we 300 miljoen euro kunnen volstorten om dit waarborgfonds op te richten. Ik kan ook bevestigen dat intussen de kapitaalophaling met succes is doorgevoerd zodat de cash-middelen beschikbaar zijn bij het departement om de volstorting zo snel mogelijk te verrichten.

Met betrekking tot het gevraagde overzicht, bevestig ik dat dit beloofd is vanuit de regering. Ik zal daar vandaag nog een punt van maken binnen de regering. Alleszins zal ik voor mijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden al een eerste lijst maken.

In verband met de KBC-bestuurders geef ik mee dat het kernkabinet gisterenochtend een overleg heeft gehad met de voorzitter van de raad van bestuur van KBC en de gedelegeerd bestuurder om een uitvoerige stand van zaken te maken, zowel naar kredietverschaffing als kmo's en burgers via woonkredieten. Ik kan u bevestigen dat dit op niveau blijft. Zij doen alle inspanningen. We hebben ook een uitvoerig gesprek

gehad over de toestand van de bank en hoe het nu verder moet. Wij hebben 2 miljard euro opgehaald, maar die is nog niet opgevraagd. Die verrichting moet nog gebeuren. Gisteren is afgesproken dat wij vanaf dat ogenblik onmiddellijk twee waarnemers installeren in de raad van bestuur, die op de daaropvolgende algemene vergadering worden bekrachtigd.

Wat Ethias betreft, moet ik me verder informeren. Maar ik engageer me om dat te doen en eventueel te rapporteren via de voorzitter aan het parlement.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Vanuit onze fractie wil ik ook zeggen dat het in deze moeilijke tijden heel belangrijk is dat een kamerbrede meerderheid dit economische plan van de Vlaamse Regering ondersteunt. Het is een belangrijk signaal aan de bedrijven. Ik hoop dat wat de minister daarnet heeft gezegd, een duidelijk bewijs is dat de financiële sector zijn best doet om voldoende kredietverlening op te starten. Dat is nu eenmaal de smeerolie van ons economische systeem.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Omdat de heer Van den Heuvel en de minister verwijzen naar de kamerbrede meerderheid en de oppositie, zeg ik even dat wij dit voorstel niet zullen afkeuren, maar ons wel zullen onthouden. We zijn niet tegen het principe van deze waarborg- of kredietverlening, maar het is een gemiste kans om er maatschappelijke en ecologische criteria aan vast te hangen.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik doe een laatste poging om ook de groene oppositie te overtuigen. Wij hebben met de regering vrijdag een ad-hocdossier goedgekeurd als een voorafname op deze waarborgregeling, specifiek voor het waarborgen van de mogelijkheid voor de installatie van windenergie aan onze kust. Zonder onze waarborg zou dat in moeilijkheden komen. Ik zal u de naam van de firma straks influisteren. Het is een ultieme poging om u ook mee te krijgen. Anders liep dat mis.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 19-B/3)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2005

– 23 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 23/1)

– *De artikelen 1 tot en met 54 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2006

– 23-A (2008-2009) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil gewoon mededelen dat we weer het

normale ritme inzake het afleggen van de rekeningen aanhouden. Ik hoop dat we dit in de toekomst kunnen volhouden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 23-A/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 64 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, normaal gezien was nu de behandeling van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs aan de orde. Aangezien de minister van Onderwijs deze voormiddag niet aanwezig kan zijn, stel ik voor om dit ontwerp deze namiddag, na de actuele vragen, te behandelen.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

– 2130 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Michiels, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Verenigde Commissies voor Economie, Werk en Sociale Economie en voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie bespreken het ontwerp van decreet betreffende de organisatie

en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid op hun vergadering van 25 maart 2009. Mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, lichtte het ontwerp van decreet toe. Zij stelde dat wetenschap en innovatie in de komende decennia ongetwijfeld nog aan belang zullen winnen. Kennis is immers onontbeerlijk voor economische en maatschappelijke ontwikkeling. Het is de taak van de overheid een kader te creëren waarin onderzoek en innovatie het best kunnen gedijen.

Sinds Vlaanderen bij de staatshervorming van 1988 grotendeels zelf bevoegd werd voor wetenschap en innovatie, is een beleidsinstrumentarium met bijhorende regelgeving ontwikkeld. Deze organische groei zorgde echter voor een gebrek aan duidelijkheid en samenhang in de regelgeving. Er is dan ook nood aan meer transparantie en coherentie. Dit specifieke decreet voor de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid dient dat doel. Het decreet voltooit de implementatie van beter bestuurlijk beleid voor de beleidsvelden wetenschap en innovatie. Daarnaast verankert het de relatie tussen de Vlaamse overheid en een aantal structurele partners in het wetenschaps- en innovatiebeleid en voorziet het in een decretale grondslag voor enkele financieringsinstrumenten op het gebied van wetenschap en innovatie.

In de toekomst kunnen bovendien nieuwe regelingen voor wetenschap en innovatie in dit eigen, domeinspecifiek decreet ondergebracht worden, zowel voor wat betreft de organisatie als de financiering ervan. De minister stelde dat tijdens de vorige legislatuur met het initiatief beter bestuurlijk beleid (BBB) een vernieuwingsproject werd opgezet om de Vlaamse overheid efficiënter en slagvaardiger te maken. Tijdens de lopende legislatuur wordt dit project afgerond.

Het departement EWI, het Agentschap Economie en het Vlaams Agentschap Ondernemen zagen het licht op 1 juli 2006.

In dit ontwerp van decreet worden eveneens het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen ingepast in de BBB-filosofie. Daarnaast moet voor het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie ook een strategische adviesraad worden ingesteld. Deze Vlaamse raad voor wetenschap en innovatie (VRWI) neemt de taak over van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) met een verruiming van zijn opdracht. Adviesverlening over economische dossiers zal via de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) blijven verlopen. Ook de relaties met enkele structurele partners in het wetenschaps- en innovatiebeleid vinden een juridische grondslag in dit ontwerp van decreet, dat

eveneens een basis geeft aan enkele recent ingestelde financieringsinstrumenten en subsidiëringen.

Tot slot schetste de minister de lange weg die het ontwerp van decreet al heeft afgelegd van 18 juli 2008 tot 13 februari 2009.

Bij de bespreking stelde de heer van Rompuy dat het om een belangrijk ontwerp van decreet gaat. Hij herinnert eraan dat het altijd de zorg van het parlement is geweest dat de instellingen zoals het IWT en het FWO in zo groot mogelijke onafhankelijkheid zouden kunnen werken. Met de voorgestelde regelgeving is die onafhankelijkheid gegarandeerd.

Een ander belangrijk gegeven is dat de relatie tussen de overheid en de belangrijke partners in het wetenschapsbeleid structureel wordt verankerd.

Tot slot komt er nu ook een decretale grondslag voor een aantal financieringsinstrumenten. De heer Creyelman beaamt dat het hier om een belangrijk ontwerp van decreet gaat. Dit ontwerp bouwt immers verder op de conclusies van het rapport-Soete, waarin werd benadrukt dat de instrumenten voor het Vlaamse innovatiebeleid veel te complex zijn en dat de kleine en middelgrote ondernemingen meer aan bod moeten kunnen komen.

De heer Creyelman heeft ook nog enkele vragen. Zo vraagt hij hoe de tweede conclusie van het rapport-Soete, namelijk een betere inschakeling van de kmo's in het innovatiebeleid, concreet in de praktijk zal worden gebracht. Verder is de heer Creyelman ervan overtuigd dat fiscale stimuli erg belangrijk zijn maar dat dit pas gerealiseerd kan worden na een grondige staatshervorming omdat Vlaanderen geen beslissingen kan nemen inzake vennootschapsbelasting. Tot slot verwijst hij naar de opmerking van de VRWB en van de Raad van State dat het FWO wordt omgevormd tot een openbare instelling, waardoor dat onderworpen wordt aan het administratief toezicht van de Vlaamse Gemeenschap. Dat heeft ook een weerslag op het administratief en geldelijk statuut van de personeelsleden van het FWO, die daarvoor een ambtenarenstatuut krijgen.

De heer Van den Heuvel beschouwt dit ontwerp als een belangrijke stap vooruit in een traject dat echter nog niet volledig is afgerond. Er is zoveel mogelijk rekening gehouden met de adviezen van de VRWB, de Vlor en het FWO maar dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering die adviezen niet op alle punten heeft gevolgd. Zo is er de opmerking van de Raad van State dat het niet evident is dat de regering tussenbeide komt in de beslissingen van het FWO omdat dit niet compatibel is met het onafhankelijke statuut van de instelling. Een ander discussiepunt was volgens de heer Van den Heuvel de exclusieve bevoegdheid van de toekomstige VRWI om te adviseren in de aangelegenheden van het wetenschaps- en innovatiebeleid. Hij is

van oordeel dat er een goed evenwicht is gevonden door ook de SERV als overkoepelende sociaal-economische adviesraad een stem te geven. Dat is volgens hem de juiste keuze.

Minister Ceysens antwoordt op deze opmerkingen dat de conclusies van het rapport-Soete inderdaad ter harte werden genomen en dat er nu een belangrijke aanzet is gegeven tot transparantie en vereenvoudiging. Ze stelt dat met name voor de kmo's de vereenvoudiging cruciaal is. Het valt nog altijd op dat kmo's het moeilijk hebben met het omgaan met het overheidsinstrumentarium. Nochtans zijn er op dit ogenblik goede instrumenten ter beschikking. Zij stelt ook dat het ondersteuningsbeleid voor de bedrijven en meer specifiek voor de kmo's een grote vereenvoudiging heeft doorgemaakt door dat ondersteuningsbeleid te organiseren rond drie processen: ondernemen, innoveren en internationaliseren. Voor elk proces is er een bevoegd overheidsagentschap.

Over die drie processen en agentschappen heen bestaat er een instrument voor de kmo's, namelijk de kmo-portefeuille. De minister stelt eveneens dat de inpassing van het FWO in deze vernieuwde regelgeving een van de moeilijkste opgaven was. Maar het ontwerp van decreet is men er volgens haar in geslaagd om de bestaande instellingen en agentschappen op een geordende manier te integreren in het beleidsdomein, rekening houdend met het delicate evenwicht tussen onafhankelijkheid en toezicht.

Alle artikelen van het ontwerp van decreet en het volledige ontwerp van decreet werden na een korte schorsing aangenomen met zeventien stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, ik zal niet herhalen wat we in de commissie hebben gezegd. Mevrouw Michiels heeft een uitstekend verslag gegeven. Ze heeft onze bekommernissen heel duidelijk verwoord. Toch wil ik benadrukken dat het een belangrijk ontwerp is. Het Vlaams wetenschaps- en innovatiebeleid wordt op punt gesteld. Er werd ook zo veel mogelijk rekening gehouden met de adviezen. Er is een goed evenwicht gevonden. Wellicht zullen we de volgende jaren die zaken moeten evalueren. Waar nodig moet dan worden bijgestuurd.

Ik zou een amendement willen voorstellen, dat onder-tussen ook is rondgedeeld. Het wordt ingediend ten gevolge van het overlijden van de IWT-topman Zeeuwts. Ik vraag aan het parlement om het amendement goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St. VI*, Parl. 2008-09, nr. 2130/1)

– *De artikelen 1 tot en met 67 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 68. (Zie *Parl. St. VI*, Parl. 2008-09, nr. 2130/3)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 69 en 70 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en tot wijziging aan diverse bepalingen inzake de milieuhandhaving – 2132 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer Matthijs, verslaggever, heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, mevrouw de minister, collega's, het voorliggende ontwerp van decreet harmoniseert de bepalingen inzake toezicht, handavingsinstrumenten en veiligheidsmaatregelen met betrekking tot de milieuhygiënewetgeving. Het is gebaseerd op vier principes: de harmonisatie van de bepalingen inzake het toezicht, de sancties en de veiligheidsmaatregelen voor negen milieuhygiënewetten en -decreten; de coördinatie van het te voeren milieuhandhavingsbeleid; een accentverschuiving van de strafrechtelijke milieuhandhaving naar de bestuurlijke milieuhandhaving en het onderscheid tussen milieubinbreuken en milieumisdrijven; de vrijwaring van de eenheid van het strafrecht.

In het ontwerp staan vijf punten centraal, te beginnen met de verruiming van het toepassingsgebied van het Milieuhandhavingsdecreet. De handhaving van het Mestdecreet

wordt in belangrijke mate op het Milieuhandhavingsdecreet afgestemd. Deze integratie zal evenwel niet volledig zijn, gelet op de specificiteit van bepaalde overtredingen op het Mestdecreet. Er zal in administratieve geldboetes worden voorzien in functie van de omvang van de overtreding. Er stelt zich eveneens het probleem dat bij de behandeling van bepaalde dossiers de boeteberekening twee richtingen kan uitgaan: formulebepaalde geldboetes of vaste boetebedragen. In dergelijke berekening is niet voorzien in het Milieuhandhavingsdecreet dat in 2007 werd goedgekeurd.

Ten tweede wordt ook een hoofdstuk 'Opsporing van milieumisdrijven' toegevoegd. Ten behoeve van de opsporing van milieumisdrijven kan aan personeelsleden van het departement en de agentschappen die behoren tot het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), die milieuopsporingsambtenaren genoemd worden, de hoedanigheid van officier van de gerechtelijke politie worden toegekend. Er werd eveneens voor gekozen om de opsomming van de milieuopsporingsrechten uit de tekst van het vervolgdecreet te lichten.

Het derde centrale punt betreft de uitbreiding van specifiek op het milieubeheerrecht en het Mestdecreet geënte bepalingen. Die opname is nodig omdat er een hogere strafmaat voorkomt dan de maximumstrafmaat, vastgelegd in artikel 16.6.1, paragraaf 1, van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Er zijn in het voorliggende ontwerp van decreet ook twee bepalingen met beduidend lagere bestraffingen voorzien.

Een vierde punt is de regeling van door de rechter opgelegde herstelmaatregelen. De leefmilieudiensten moeten de mogelijkheid krijgen om de rechter, als hij uitspraak doet over een milieuovertreding, te verzoeken om gepaste herstelmaatregelen op te leggen.

Het vijfde punt betreft de wijziging aan diverse wetten en decreten, die mee onder de toepassing van het Milieuhandhavingsdecreet worden gebracht.

De heer Daems stelde dat de fundamentele bedenkingen van zijn fractie bij het Milieuhandhavingsdecreet gehandhaafd blijven. Bij de voorgestelde uitbreiding van het milieuhandhavingsbeleid heeft hij geen fundamentele bedenkingen. Hij vraagt wel of het mogelijk is een synoptische tabel ter beschikking te stellen met de strafbepalingen in het Milieuhandhavingsdecreet en de huidige strafbepalingen in de zeven wetten en decreten die door het vervolgdecreet onder het toepassingsgebied van het Milieuhandhavingsdecreet zullen vallen.

De heer Daems betreurt het ook dat er sinds 2006 niet meer ten volle op een actieve samenwerking met de parketten wordt ingezet.

Minister Crevits stelt dat er snel een gecoördineerde versie beschikbaar kan zijn. Zij laat onderzoeken of een

synoptische tabel nuttig kan zijn. Zij merkt eveneens op dat de Hoge Raad voor Milieuhandhaving, die nu operationeel wordt, in de toekomst het overleg met de andere betrokken instanties, zoals de parketten, zal voeren.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, ik dank de verslaggever voor zijn correcte en uitgebreide verslag. Hij heeft een vraag opgeworpen die ik in de commissie heb gesteld. Je moet al een jurist en analist van goeden huize zijn om de strafbepalingen van de oude mest- en natuurdecreten te kunnen leggen naast de bepalingen van het nieuwe decreet en ze te begrijpen. Ik vraag dus nog altijd naar die synoptische tabel.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er werden in de commissie twee vragen gesteld. De heer Lachaert vroeg naar een gecoördineerde versie van het Milieuhandavingsdecreet en de heer Daems vroeg een synoptische tabel. Ik had mij ertoe geëngageerd om deze documenten tegen de plenaire vergadering te hebben. Ze zijn er. Ik heb die twee documenten bij en ik stel voor dat ze ter beschikking worden gesteld.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2132/3*)

– *De artikelen 1 tot en met 147 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Provinciedecreet en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 2136 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Libert, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, mevrouw de minister, op 17 en 24 maart 2009 werd in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking besproken.

De minister verklaarde dat het voorliggende ontwerp het Provinciedecreet verfijnt, naar analogie van wat er eerder met het OCMW-decreet en het Gemeentedecreet gebeurde. De aanpassingen zijn vooral tekstueel en punctueel.

De minister heeft onderstreept dat de provincies momenteel goed draaien. Aan de principes van het bestaande decreet wordt geen afbreuk gedaan. De technische aanpassingen zijn in overleg met de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) tot stand gekomen. De enkele verschilpunten, met name vijf met het Gemeentedecreet en eentje met het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking, zijn door de minister toegelicht.

Tijdens de algemene bespreking heeft de heer Verfaillie verklaard dat het om een beperkte aanpassing gaat. De wijzigingen vormen het spiegelbeeld van de wijzigingen aan het Gemeentedecreet. De CD&V-fractie staat achter de genoemde wijzigingen en acht de synergie en de gelijkvormigheid tussen de verschillende beleidsniveaus, gemeenten, OCMW's en provincies, belangrijk.

Mevrouw De Lobel heeft verklaard dat het Vlaams Belang een koele minnaar van het provinciale beleidsniveau is. Het Vlaams Belang zou de provincies liefst afschaffen en door een tussenniveau met kleinere eenheden vervangen. Het zou dan, bijvoorbeeld, gaan om regio's die organisch en historisch samenhangen, zoals het Waasland of het Meetjesland. Zolang de provincies bestaan, ziet het Vlaams Belang hen liefst zo goed en zo democratisch mogelijk functioneren.

Aanvullend hierop heeft de heer Van Hauthem erop gewezen dat het, indien het toch de bedoeling is het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet tot in de punten en de komma's op elkaar af te stemmen, beter was geweest ze allemaal als een geheel te behandelen.

De heer Tavernier deelt dit standpunt. Bovendien heeft hij opgemerkt dat de bepalingen in het Provinciedecreet pas in 2012 van toepassing zullen worden. Hij vraagt zich dan ook af waarom deze bepalingen nu zo dringend zijn.

De heer Demeulemeester heeft bevestigd dat de voorliggende aanpassingen het gevolg zijn van eerdere wijzigingen van het Gemeentedecreet. De bepalingen

zijn hoofdzakelijk van technische aard en slaan niet echt op nieuwe politieke keuzes. De Open Vld-fractie is tevreden met deze aanpassingen.

De heer De Loor van de sp.a-fractie heeft zich bij de heren Verfaillie en Demeulemeester aangesloten. Een maximale afstemming tussen het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet is belangrijk. De sp.a zal alle aanpassingen die het goed functioneren van de provincies in de hand werken, dan ook goedkeuren.

Wat de principiële kwesties betreft, heeft de minister in zijn antwoord verklaard dat er in Vlaanderen voorsnog geen meerderheid bestaat om de provincies af te schaffen. Hij is van mening dat we er alvast voor moeten zorgen dat de dienstverlening op dit bestuursniveau moet worden geoptimaliseerd. Dit staat trouwens ook in het Vlaams regeerakkoord. De minister heeft tevens vermeld dat de VVP en de provincies nauw bij de besprekingen zijn betrokken.

Tot slot is het ontwerp van decreet in de commissie met acht stemmen voor en drie stemmen tegen aangenomen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, het voorliggend ontwerp van wijzigingsdecreet, ditmaal met betrekking tot het Provinciedecreet, plaatst ons in feite in een vicieuze cirkel. We zitten in een vicieuze cirkel omdat het hier een poging tot in het absurde betreft om het Provinciedecreet tekstueel, tot en met de woorden en de komma's, aan het gewijzigde Gemeentedecreet aan te passen. Het gewijzigde Gemeentedecreet is op zich, enkele technische verbeteringen niet te na gesproken, eigenlijk al een tekstuele aanpassing aan het OCMW-decreet.

Volgens mij valt er veel voor te zeggen het provinciaal beleidsniveau een aparte behandeling te geven. We mogen er immers van uitgaan dat er een veel grotere interactie tussen de gemeenten en de OCMW's dan tussen beide en de provincies is.

Het is niet mijn bedoeling alle argumenten met betrekking tot het initiële Provinciedecreet te herhalen. We hebben in het begin van deze legislatuur vastgesteld dat het kerntakendebat volledig is mislukt en niet tot conclusies heeft geleid. We zijn niet louter koele, maar in feite zelfs geen minnaars van het provinciaal bestuursniveau. We vinden dat tijdens deze legislatuur een kans is gemist om de vraag te stellen of het provinciaal bestuursniveau in feite nog nodig, deugdelijk of noodzakelijk is. We zijn immers voor het eerst bevoegd voor de organisatie van dit bestuursniveau. De meerderheid is dit debat uit de weg gegaan.

De meerderheid is dat debat uit de weg gegaan, maar de minister zegt in de commissie dat er geen meerderheid is

om dit in vraag te stellen. Natuurlijk niet. Men heeft het nooit in vraag willen stellen. Die politieke moed of die politieke wil heeft men niet gehad.

Nu is er dit wijzigingsdecreet waarin een aantal technische wijzigingen worden opgesomd. Ik herhaal – en ik zou mijn tussenkomst over het wijzigingsdecreet inzake het Gemeentedecreet letterlijk kunnen herhalen – dat men de wijzigingen heeft doorgevoerd tot in het absurde. Men heeft om één woord te wijzigen, bijvoorbeeld 'als' door 'wanneer', een hele paragraaf moeten vervangen. En omgekeerd. Dat was allemaal niet nodig.

Mijnheer de minister, men zit in een spiraal waar er eerst een Gemeentedecreet is, dan een OCMW-decreet, dan een wijziging van het Gemeentedecreet dat men niet mag goedkeuren vooraleer het OCMW-decreet is goedgekeurd omdat het Gemeentedecreet tot op de punt en de komma hetzelfde moet zijn. Dan kondigt men aan dat men ook nog eens het Provinciedecreet gaat aanpassen aan wat nu al is gewijzigd. Als men in die spiraal blijft ronddraaien, dan is elk inhoudelijk debat over een wijziging van het Provinciedecreet wezenloos. Wezenloos, want dan ligt het al vast. Elk woord ligt vast. We gaan niet zeggen 'wanneer de gouverneur', maar 'als de gouverneur'. We hebben dat nu eenmaal zo beslist omdat het in het OCMW-decreet staat.

Mijnheer de minister, ik wens u de volgende legislatuur veel succes. Als men in het OCMW-decreet één woord wijzigt, wat gaat men dan doen? Omwille van de analogie dan ook weer het Provincie- en Gemeentedecreet wijzigen, tot in het absurde toe? Dit is trouwens ook – en terecht – de klacht van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST).

Er valt misschien wel wat te zeggen om een zo groot mogelijke analogie tussen de werking van OCMW en gemeente na te streven, maar dat heeft men zelfs niet gedurfd. Het provinciale beleidsniveau is toch nog wel wat anders dan de interactie tussen gemeente en OCMW.

Op het einde van deze legislatuur moeten wij vaststellen dat men het provinciale niveau zelfs niet in vraag heeft willen stellen, integendeel. Want als men een organiek kader opzet vanuit deze meerderheid, dan is het natuurlijk niet de bedoeling om na vier jaar het provincieniveau in vraag te stellen. Men gaat er nu wijzigingen in aanbrengen, opdat het nog beter zou werken, terwijl iedereen zich de vraag stelt of dit nog nuttig en nodig is. Gelet op de koppeling die men maakt, is dit debat wezenloos.

Wat men wel had kunnen doen, naar aanleiding van de wijziging van dit Provinciedecreet, is een wijziging aanbrengen in de kiesdistricten. Dat had men kunnen doen. Wij lachen soms wel eens met het federale niveau omdat ze een arrest van het Grondwettelijk Hof hebben

over Brussel-Halle-Vilvoorde. Maar wij hebben als Vlaams Parlement ook een arrest van het Grondwettelijk Hof over de indeling van de kiesdistricten. Die is vernietigd. Ze bestaan niet meer. Decretaal bestaan er op dit ogenblik geen kiesdistricten. Ik wens u veel succes als er tussen nu en 2012, om welke reden dan ook, een tussentijdse verkiezing zou moeten plaatsvinden. Grondwettelijk kan dit op dit ogenblik niet. Wij lachen met het federale niveau omdat ze zelfs geen verkiezingen meer kunnen organiseren, maar wij kunnen het in Vlaanderen, op basis van het arrest van het Grondwettelijk Hof, ook niet meer.

In die zin was het voorstel van de heer Tavernier een evenwichtig voorstel, dat perfect kon passen in een herziening van het bestaande Provinciedecreet. Men had de moed moeten hebben om de zaak aan te passen. Ze is ook al twee jaar oud. Omgaan met arresten van het Grondwettelijk Hof doet Vlaanderen zeker niet beter dan wat het federaal niveau doet met arresten van het Grondwettelijk Hof.

Men kan het verslag van de commissie nalezen. We vinden niet alleen dit, maar het debat over het provinciale niveau, een gemiste kans. Het is nog eens bevestiging van het feit dat het kerntakendebat in feite mislukt is. Men is tot in het absurde toe, teksten aan het wijzigen. Dat was niet de bedoeling. Waar men iets kon wijzigen, in opdracht van het Grondwettelijk Hof, daar geeft men niet thuis. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voorwerp van de discussie was niet het al dan niet voortbestaan van de provincies. Maar dat is een debat dat misschien ooit nog wel eens gevoerd moet worden. In de commissie hebben we het wel gehad over de afstemming van het Gemeente-, Provincie- en OCMW-decreet. Het was de bedoeling te komen tot een maximale afstemming, om het overzichtelijk en coherent te houden.

Er zijn heel wat wijzigingen gebeurd, zoals de invoering van de term Grondwettelijk Hof, de figuur van de ombudsman, de voordrachtsakte en de einddatum voor het einde van het mandaat en de mogelijkheid om een vervanger de rangorde van zijn voorganger te laten innemen. Dat zijn allemaal zaken die de afstemming tussen de verschillende beleidsniveaus verbetert.

Het ontwerp komt niet uit de lucht vallen. Het was al duidelijk bij de behandeling van de vorige decreten dat er ook nog wijzigingen zouden gebeuren aan het Provinciedecreet. Er werd inderdaad een koppeling gemaakt.

Het is positief dat belangrijke technische aanpassingen zijn gebeurd. De voorbije maanden doken wel een aantal keren commentaren op die erop neerkwamen dat men

met deze aanpassingen zou overdrijven, wijzigingen doorvoert die overbodig zijn en dat het kurieren am Symptom was.

Ik denk dat het absoluut belangrijk was dat de stappen gezet werden om de decreten op elkaar af te stemmen, om te komen tot coherentie en een meer werkbaar en geactualiseerd Provinciedecreet. Mijn fractie kan zich terugvinden in alle wijzigingen en verduidelijkingen die zijn aangebracht.

We vonden het wel belangrijk dat bij een wissel de rangorde behouden kan worden. Als bijvoorbeeld de tweede of derde gedeputeerde verdwijnt, blijft de volgorde bewaard. Dat vonden wij een belangrijke verbetering.

Het zal inderdaad aan de provincies zijn om telkens met het decreet te werken. De discussie, die zeker nog ooit gevoerd zal worden, over het nut en de meerwaarde van de provincies, zal moeten blijken uit de manier waarop ze werken, onder meer uit de manier waarop ze met dit decreet zullen omgaan. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, mevrouw de minister, collega's, ik zou in de eerste plaats mevrouw Libert willen bedanken voor het correcte en volledige verslag van de commissiewerkzaamheden met betrekking tot de wijziging van het Provinciedecreet.

Collega's, voor ons ligt het ontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet. Het Provinciedecreet wordt op een hele reeks punten in overeenstemming gebracht met het OCMW-decreet en het Gemeentedecreet dat recent door dit huis, het Vlaams Parlement, werd goedgekeurd.

Ik wil in het kort een aantal verbeteringen aanhalen die van belang zijn. Uittredende provincieraadsleden blijven in hun functie tot de geloofsbriefen van de nieuw verkozen provincieraadsleden zijn onderzocht en de meerderheid ervan is geïnstalleerd. Op de akte van voordracht moet steeds de datum worden vermeld. Het begrip eerstvolgende opvolger dient te worden begrepen als eerstvolgende nuttige opvolger.

Het ouderschapsverlof wordt gelijkgesteld met het moederschapsverlof, zoals bedoeld in de wet van 14 juli 1994. Een mannelijk raadslid wiens vrouw is bevallen, kan ouderschapsverlof aanvragen voor dezelfde duur. Er wordt ook in de mogelijkheid van palliatief verlof voorzien.

Ook belangrijk te vermelden is dat er een verduidelijking komt over welke verboden er zijn voor een

provincieraadslid dat optreedt als privépersoon, bijvoorbeeld in het kader van verkopen of aannemingen van werken.

In verband met de werking van de provincieraad en het provinciebestuur moet de agenda van de provincieraad worden bekendgemaakt acht dagen voor de vergadering. In dringende gevallen kan dit binnen 24 uur, op voorwaarde van een duidelijke motivatie en indien er geen sprake is van nalatigheid van het bestuur. Daar is een en ander om te doen geweest in de commissie.

De provinciegriffier blijft verantwoordelijk voor het dagelijks personeelsbeheer. De provincieraden beslissen wat hieronder moet worden begrepen. De provinciegriffier en de financieel beheerder krijgen de mogelijkheid om binnen de drie dagen na het begin van hun gewettigde afwezigheid zelf een plaatsvervanger aan te duiden.

De provincie kan uitzonderlijk personeelsleden buiten de personeelsformatie aanwerven om te voldoen aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften voor in de tijd beperkte acties of voor een buitengewone werktoename.

De provincieraad is als enige bevoegd voor de aanstelling en het ontslag van de ombudsman. Voorts is er een belangrijke aanpassing van de termijnen voor de meerjarenplanning, conform het Planlastendecreet. De beleidscyclus start dus in het tweede jaar volgend op de provincieraadsverkiezingen en loopt af op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen.

Ik wil het nog kort hebben over de algemene provinciebedrijven. Met artikel 117 werd artikel 229 van het Provinciedecreet gewijzigd. Deze aanpassing betreft de wijze van samenstelling van de raad van beheer van een algemeen provinciebedrijf. Het is de bedoeling van de decreetgever dat de raden van beheer die al zijn samengesteld voor de inwerkingtreding van dit artikel, kunnen blijven zetelen tot ze moeten worden vernieuwd.

In dat artikel is ook een techniek ingeschreven om te voldoen aan de gendervertegenwoordiging. Wanneer de globale raad van beheer niet aan de gendervertegenwoordiging voldoet, wordt de groep van vertegenwoordigers van de meerderheid en de groep van vertegenwoordigers van de oppositie apart bekeken en moet elke groep aan de eenderderegels voldoen. Is in de groep van de meerderheid niet voldaan aan de eenderderegels, dan zal eerst de fractie met de meeste vertegenwoordigers een lid van het ontbrekende geslacht moeten leveren. Is in die groep dan nog niet voldaan aan de gendervertegenwoordiging, dan zal de fractie met de tweede meeste vertegenwoordigers moeten zorgen voor een vertegenwoordiger van het juiste geslacht. Hetzelfde geldt voor de groep van de oppositie.

Mevrouw de voorzitter, de Open Vld-fractie steunt de vele aanpassingen. Ze zijn immers een logisch gevolg van

eerder decreetgevend werk. Open Vld stelt uiteraard vast dat vandaag niet de eerste decreetswijziging voorligt. Het OCMW-decreet, het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet gebruiken echter vaak gelijkaardige termen. Het zou dan ook legistisch onverantwoord zijn dat de noodzakelijke aanpassingen niet worden doorgetrokken. Discordantie tussen teksten die vaak gelieerd zijn, moet absoluut worden vermeden. De aanpassingen die hier zijn aangebracht, hebben hun belang om de decreten op elkaar af te stemmen: het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet. Mijn fractie zal dit ontwerp tot wijziging van het Provinciedecreet goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de berg heeft geen muis gebaard, neen, de berg heeft veel papier gebaard. Ik heb zo-even in mijn kast gekeken naar mijn dossiers. Op het einde van de legislatuur doet men zoiets. Er liggen, mooi geklasseerd, enkele grote stapels. De grootste stapel is die van het Gemeentedecreet, met alle wijzigingen.

Daarnaast is er de zeer grote stapel van het Provinciedecreet. We zijn hier immers aan de vierde wijziging toe van een tekst die we drie à vier jaar geleden hebben goedgekeurd. Dat lijkt me enigszins symptomatisch. Ik vind dat dit parlement en deze commissie misschien iets meer de tijd moeten nemen om een tekst te bespreken, dat er grondig op argumenten moet worden ingegaan, dat men – en dan heb ik het vooral over de meerderheid – moet openstaan voor een aantal argumenten, dat er teksten moeten worden vergeleken, om vervolgens een goede beslissing te nemen. Zo vermijden we dat er enkele maanden later wijzigingen moeten worden aangebracht, en dan nog eens, en dan nog eens. Men heeft het over afstemming.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het is heel eenvoudig, mijnheer Tavernier. Het is altijd goed een beetje een historische reflex te hebben. In de vorige legislatuur zat u in de meerderheid. Toen gingen we nieuwe decreetteksten goedkeuren voor alles wat te maken had met het lokale bestuurlijke beleid. We zijn daar vijf jaar over bezig geweest, maar doordat we onszelf geen tijdsdruk hadden opgelegd, is er uiteindelijk niets uit de bus gekomen.

De eerste reeks correcties neem ik helemaal op mij. Het oorspronkelijke ontwerp was onder tijdsdruk tot stand gekomen, en daardoor moesten er inderdaad een aantal dingen worden gecorrigeerd. Dat was ook de enige manier om dat alles in orde te krijgen voor juli 2006. We hebben toen werkelijk dus geen enkele dag verloren.

De volgende aanpassing is er ook deels gekomen op vraag van het parlement. Het parlement heeft gevraagd

om een aantal dingen te verfijnen en te versoepelen. Als we dan die parlementaire reflex hebben en ter zake willen meedenken, dan wordt ons dat in Vlaanderen aangekend als slecht werk. De eerste reeks correcties mag u op mijn conto schrijven: fair enough. De volgende zijn er echter ook deels gekomen door de interactie met het parlement, dat heeft geoordeeld dat het nog soepeler en beter zou lopen als we het zus en zo zouden doen.

De vorige legislatuur hebben we de tijd genomen en overlegd. Toen behoorde u namens Groen! ook tot de meerderheid en zat u zelfs een aantal maanden samen met ons in de regering. We hebben toen vooral gepraat en uiteindelijk is er niets uit de bus gekomen.

De heer Jef Tavernier: Ik wil u er toch op wijzen dat de wijzigingen aan onder meer het Provinciedecreet en het Gemeentedecreet er vooral moesten komen voor 2006. Om het ordentelijk te laten verlopen, moesten ze er al zijn in 2005. Tijdens de vorige legislatuur is er inderdaad veel gepraat. Er was een basistekst, maar met de Vlaamse verkiezingen in zicht kon daar geen politiek akkoord over worden bereikt. Ik denk echter dat u als minister de voorbereidende teksten die er waren, toch goed heeft kunnen gebruiken. Het is jammer dat u niet bent ingegaan op een aantal bemerkingen bij uw eerste ontwerp die in het parlement en in de commissie werden gemaakt. Eigenlijk is er nu sprake van een aantal wijzigingen tot in het absurde. Sommigen hebben het over afstemming, anderen over vicieuze cirkels. Ik zou willen gewagen van carrouzels: dat kent u wat beter. Men verandert maar en blijft rondjes draaien, tot in het absurde. Het woord 'dit' wordt veranderd in het woord 'dat', met als enige reden dat dit in het andere decreet ook het geval was. Het woord 'financieel' wordt vervangen door het woord 'financiële' enzovoort. Dat lijkt me dan niet kurieren am Symptom, maar veranderen tot in het absurde.

De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken heeft daarbij terecht opgemerkt dat er weliswaar moet worden gezorgd dat dingen gelijklopend zijn, maar dat ze niet noodzakelijk hetzelfde moeten zijn. Het provinciale niveau is immers anders dan het gemeentelijke niveau, waarbij er sprake is van een gemeenteraad en een OCMW-raad.

Bovendien is de meerderheid er niet in geslaagd om datgene wat absoluut moest veranderen, namelijk die lijst van provinciale kiesdistricten, in te schrijven. Dat is eigenlijk wel erg. Binnen de meerderheid is daar waarschijnlijk ook al over vergaderd, maar de meerderheid is er al evenmin uit geraakt. U schuift ook dat dus door naar een volgende legislatuur.

Minister Marino Keulen: Het is heel eenvoudig. Dat moet in orde zijn voor 8 oktober 2012. We hebben hier nu een heel beperkte technische aanpassing doorgevoerd. Dat is zelfs nooit het voorwerp van debat geweest. Ik zou het trouwens ook niet goed vinden om dat te doen op het

einde van een legislatuur. Dat zal iets moeten zijn voor het begin van de volgende legislatuur. Het heeft zelfs geen zin om daar veel over uit te weiden. Dat is dus niet het voorwerp geweest van deze beperkte aanpassing.

De heer Jef Tavernier: Dat is duidelijk, en ik betreur dat. Het is de enige aanpassing die vóór de volgende legislatuur, vóór de volgende verkiezingen of vóór eventuele tussentijdse verkiezingen echt noodzakelijk is, en die voert u niet door. Er is geen akkoord bereikt.

Verder is de fundamentele discussie over de provincies evenmin gevoerd. Men gaat die uit de weg. In tegenstelling tot anderen vind ik dat de provincie kan blijven bestaan, zij het met een hoger democratisch gehalte. Maar men moet durven nadenken over vereenvoudiging. Ik ga niet zo ver als de afschaffing van de provincies te bepleiten.

Het is een beetje heikel om aan te kaarten: in het Provinciedecreet is de functie van arrondissementscommissaris vastgelegd. Daar werden al veel vragen over gesteld. Het lijkt mij het simpelste om die functie af te schaffen, al is het maar omwille van de symbolische vereenvoudiging. Men kan eventueel een extra kabinetsmedewerker aan de gouverneur geven.

Minister Marino Keulen: Dat is toch puur symbolisch! U wil die functie afschaffen om een andere te creëren. Dat is een vestzak-broekzakoperatie. De arrondissementscommissaris, een gedateerde benaming, is dan afgeschaft, maar wordt vervangen door een medewerker. Dat is niet ernstig.

De heer Jef Tavernier: Neen, in het ene geval gaat het over een ambtenaar die benoemd wordt en dat blijft voor de rest van zijn leven, ook al gebeurt dat niet met een vergelijkend examen en een normale procedure. Het andere geval houdt in dat de gouverneur een medewerker krijgt als men dat echt nodig vindt, eventueel beperkt in de tijd.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, u geeft dus toe dat de job van arrondissementscommissaris door een ambtenaar of door een medewerker kan worden verricht?

Minister Marino Keulen: Een arrondissementscommissaris is ook een ambtenaar. Hij werkt voor de Vlaamse overheid. We kunnen hem 'directeur' noemen in plaats van arrondissementscommissaris. In elk geval zal iemand het werk moeten doen!

De heer Joris Van Hauthem: Dat kan evengoed door de bestaande administratie. Men moet daar niet speciaal iemand voor aanstellen.

We weten waarom er arrondissementscommissarissen zijn. Ze dateren uit de tijd van de postkoetsen. De gouverneur kon niet heel zijn provincie doorkruisen en had daarvoor een vertegenwoordiger. De functie kan nu besteld worden als iemand dat nodig vindt. Het is misschien wel handig om daar iemand te parkeren van de juiste politieke kleur. Dat is de kern van de zaak en niets anders.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, de meerderheid heeft ook nog aanpassingen gedaan die niet louter tekstueel zijn, maar waardoor de financiële rapportering vermindert. Bepaalde rapporteringen moesten trimesterieel gebeuren, en dat wordt nu eenmaal per jaar. Dat is een slechte zaak. Ik heb daarom alsnog een amendement ingediend. Ik vraag om daar ‘semesterieel’ van te maken.

Plots verandert het percentage van het provinciale belang in de gemeentelijke samenwerking. Waarom dat gebeurd is, zijn we niet te weten gekomen. Ik heb de indruk dat het zomaar ad hoc is veranderd.

Ik vind dit een onvoldragen werkstuk, al zijn enkele elementen een verbetering. Ik denk aan het ouderschapsverlof, het palliatief verlof en aan de samenstelling van de raden van bestuur in de provinciebedrijven. Als geheel, en gezien de werkwijze met de wijzigingen, komt het vooral de uitgevers van de losbladige uitgaven rond het Gemeente-, het Provincie- en het OCMW-decreet ten goede. Wij kunnen dit ontwerp van decreet onmogelijk goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 35 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 36. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/5*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 37 tot en met 84 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 85. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/5*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 86 tot en met 88 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen tot schrapping van de artikelen 89 en 90. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/5*)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

Er is een amendement tot vervanging van artikel 91. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/5*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement tot schrapping van artikel 92. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2136/5*)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 93 tot en met 137 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden – 2154 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer Mahassine, verslaggever, heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, staat u me toe dat ik begin met twee citaten van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken die naar aanleiding van uw ontwerp werden geformuleerd.

Eerste citaat: “Van de oorspronkelijke 49 artikelen uit het decreet van 1998 blijven er nog slechts drie ongewijzigd,

artikel 1 en twee slotbepalingen die niet meer van toepassing zijn. 28 artikelen worden vervangen, 9 artikelen worden soms drastisch gewijzigd, 9 worden opgeheven en er komen 15 artikelen bij. Waarom opteerde de Vlaamse Regering niet voor een volledig nieuw decreet? Dit zou alvast de leesbaarheid en de duidelijkheid verbeteren. Nu is een gecoördineerde versie absoluut noodzakelijk.”

Tweede citaat van dezelfde adviesraad: “Reeds van het begin van deze legislatuur wordt de hervorming van de integratiesector aangekondigd. Toch wordt het voorontwerp pas begin 2009 voor een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering, op amper zeven weken voor de uiterste datum van de indiening in het Vlaams Parlement. Een latere indiening betekent dat het decreet deze legislatuur niet meer gestemd kan worden in de plenaire zitting. De timing is dus problematisch.”

Dit zijn twee citaten van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken die bij mij een aantal vragen oproepen. Is de minister niet van oordeel dat deze scherpe kritiek terecht is? Waarom plots op het einde van de legislatuur dit decreet er nog snel doorjagen? Moet de reorganisatie van de sector niet eerder overgelaten worden aan de nieuwe bestuursploeg die zich zal aandienen na de verkiezingen van 7 juni? Laat de kiezer zich eerst uitspreken vooraleer aan de integratiesector gestalte wordt gegeven.

Geachte collega's, net als het vorige decreet Etnisch-Culturele Minderheden bevestigt ook dit nieuwe Integratiedecreet het bestaan van zogenaamde minderheden. Alhoewel het woord 'minderheden' overall wordt geschrapt uit het decreet, blijft het een feit dat een organisatie in het leven wordt geroepen die geacht wordt op te treden als een soort vertegenwoordiger van de allochtoon. Mijns inziens sluit het mensen aldus op in een vermeende subidentiteit – in strijd met elke poging tot inburgering. Wie zegt dat de personen die vermeld worden in artikel 3 en meestal al beschikken over de Belgische nationaliteit, vertegenwoordigd willen worden door deze allochtone lobbyorganisatie?

Deze organisatie wordt volgens het decreet onder meer geacht aan “belangenbehartiging te doen” en te werken aan “een correcte beeldvorming in de samenleving”. Dit staat in het nieuwe artikel 17, paragraaf 1. Onder het oude decreet heette deze organisatie het 'minderhedenforum'. Onder het nieuwe decreet is sprake van een 'participatieorganisatie'.

Volgens de toelichting kan deze participatieorganisatie “als belangenbehartiger eigen acties ontwikkelen vanuit de aangesloten organisaties of op eigen initiatief, volgens eigen agenda, ten aanzien van zelf gekozen instanties en de overheid. De participatieorganisatie signaleert bij voorkeur standpunten en voorstellen die de gemeenschappelijk noden en behoeften van mensen die deel uitmaken van de bijzondere doelgroepen, weergeven.

Deze standpunten en voorstellen kunnen, overeenkomstig de vertegenwoordigingsopdracht van de participatieopdracht van de participatieorganisatie, resulteren in beleidsaanbevelingen en -voorstellen ten aanzien van de Vlaamse overheid.”

In het verleden zagen we echter dat het Minderhedenforum ontaardde in een organisatie die vooral de niet-inburgering in de samenleving verdedigde en zich positioneerde als een belangenbehartiger van de islam. Zo sprak het Minderhedenforum zich uit tegen de verplichting voor sociale huurders om bereid te zijn Nederlands te leren, tegen het hoofddoekverbod voor stadspersoneel dat met publiek in aanraking komt en zelfs tegen het hoofddoekverbod in het onderwijs.

Zelfs ter gelegenheid van dit ontwerp van decreet spuit het Minderhedenforum zijn kritiek. Het forum stelt in een persmededeling van 23 januari 2009 bij monde van Naima Charkaoui, coördinator van het Minderhedenforum, dat het betreurt “dat de minister voor de benaming van zijn vernieuwde decreet een keuze maakt voor de oubollige en beladen term 'integratie'. Deze term wordt immers al te vaak geïnterpreteerd als assimilatie. Dit staat haaks op de visie van de minderheden en – we hopen tenminste – ook op die van de Vlaamse Regering. De term 'integratie' geeft volgens het Minderhedenforum bijgevolg een verkeerd signaal en zet enigszins een domper op het nieuwe voorontwerp van decreet.”

Het lobbywerk van het Minderhedenforum is duidelijk: integratie is uit den boze, Vlaanderen heeft niet het recht te vragen dat we bereid zouden zijn Nederlands te spreken, een hoofddoekenverbod mag niet enzovoort. Benieuwd wat de allochtone vrouwen, die door hun man verplicht worden een hoofddoek te dragen, daarover zullen denken.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Penris, u moet bij het ontwerp van decreet blijven, en niet uw verkiezingsprogramma voorlezen, want dat bent u nu aan het doen.

We hoeven dit nieuwe Integratiedecreet niet meer te doen, want we hebben alles uitgevoerd wat inzake inburgering opgelegd is. U weet dat we op dat vlak niet meedoen aan flauwekul. In het belang van de mensen en met de volle steun van alle inburgeraars leren mensen nu Nederlands, worden hun de spelregels uitgelegd waarrond onze samenleving draait en wordt hun uitgelegd hoe de samenleving praktisch in elkaar zit. Ze worden opgeroepen om mee te werken aan het uitbouwen van de toekomst van alle Vlamingen. Je hoort daar geen protest tegen. Mensen komen naar de cursussen en doen mee. Er is een draagvlak alom. Sommigen zien dat misschien niet graag, omdat ze liever hebben dat er heibel is dan dat de zaken vlot lopen.

Wat de integratie betreft, hebben we dat inderdaad wat versoepeld. Vroeger ging het automatisch over drie generaties. De kleinkinderen van iemand die tussen de twee wereldoorlogen vanuit Oost-Europa naar hier was gekomen om in Limburg in de mijnen te komen werken, waren vandaag nog altijd voorwerp van de sector. Dat is natuurlijk te gek. Om die reden hebben we ook de term ‘allochtoon’ geschrapt. Op straat hoor je immers heel vaak: “Mijnheer de minister, hoelang zijn we voor u nog allochtoon?”

Het is vandaag ook wel zo dat bepaalde groepen van de samenleving niet aanwezig zijn in de regelmatige voorzieningen, en daar moeten we aan werken. Ik denk aan cultuur, huisvesting enzovoort. Op alle mogelijke vlakken kan er nog een tandje worden bij gestoken. Daar wordt aan gewerkt, al was het maar omdat we in de toekomst alle handen en talenten nodig hebben.

Wat sommige mensen van bepaalde zaken vinden, dat hoort bij een democratie. Men mag daar een mening over hebben, maar je kunt deze minister en deze regering er niet van betichten dat we onze verantwoordelijkheid niet nemen. We hebben er werk van gemaakt. Sinds het begin van deze legislatuur zijn er al 50.000 inburgeraars. Niemand had daarop durven wedden in 2004, toen we gestart zijn van nagenoeg nul.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, ik begrijp dat u niet graag hoort dat het Minderhedenforum, dat u decretaal een belangrijke rol blijft geven, kritiek heeft op uw beleid. Ik ben geen verkiezingspraat aan het verkondigen, ik citeer gewoon wat het Minderhedenforum over uw ontwerp van decreet zegt en denkt en wat het Minderhedenforum, dat u met dit ontwerp van decreet een belangrijke rol geeft, over uw inburgeringsbeleid zegt en denkt. En dat is niet gering.

Mijnheer de minister, beste collega's, artikel 3 van het nieuwe ontwerp van decreet stelt: “Daarnaast richt het integratiebeleid zich ook op vreemdelingen zonder wettig verblijf, meer bepaald vreemdelingen die zich in België bevinden zonder wettig verblijfsstatuut en die wegens een noodsituatie begeleiding vragen.” Het komt mij nogal bevreemdend over dat mensen zonder wettig verblijf – mensen die de Belgische immigratiewetgeving overtreden – een doelgroep vormen in een Integratiedecreet. Wat komen illegalen in godsnaam doen in een ontwerp van decreet dat handelt over integratie? Moeten volgens de Vlaamse Regering illegalen geïntegreerd worden in de samenleving?

Minister Marino Keulen: Het is net om die mensen ook te wijzen op het verhaal van terugkeer: toekomstperspectief in het land van oorsprong. Het is niet om illegaal verblijf te verlengen, niet om mensen een rad voor de ogen te draaien of ze iets te beloven wat niet hardgemaakt kan worden. In die zin ben ik blij dat u die

opmerking maakt. Bij de bespreking in de commissie is duidelijk uitgelegd, mijnheer Penris, wat de filosofie is: het toekomstperspectief in het land van oorsprong aan mensen duidelijk maken en kijken hoe die terugkeer eventueel kan worden georganiseerd en begeleid.

De heer Jan Penris: Daarin volg ik u, maar in uw toelichting schrijft u dat het eerste spoor van uw integratiebeleid niet van toepassing is op illegalen. Het eerste spoor is het emancipatiebeleid, het nieuwe artikel 4. Het tweede en het derde spoor van het integratiebeleid zouden volgens u blijkbaar wel van toepassing zijn op illegalen. Het tweede spoor is een beleid dat gericht is op de toegankelijkheid van alle voorzieningen voor iedereen. Het derde spoor is een beleid dat gericht is op het samenleven in diversiteit. Dit suggereert dat illegalen een plaats in de samenleving hebben en dat alle voorzieningen zich voor hen moeten openstellen, mijnheer de minister.

Minister Marino Keulen: Dat is duidelijk verwoord. Het is een vorm van humanisme. Dat is sommigen misschien iets minder eigen. Wat staat voor die mensen open? Ten eerste de dringende medische zorgen. We zijn nog altijd mensen. We laten niet iemand letterlijk stikken. En ten tweede kunnen de kinderen onderwijs volgen. Daarover gaat het.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, mijn partij kan zich vanzelfsprekend wel vinden in de passage in de toelichting waarin staat dat illegalen in de best mogelijke omstandigheden dienen georiënteerd te worden naar een zinvol toekomstperspectief, bijvoorbeeld door hen te informeren over programma's rond vrijwillige terugkeer. Er mogen in elk geval bij deze mensen geen onterechte toekomstverwachtingen worden gecreëerd met betrekking tot hun juridisch statuut. Ik hoop dat het u menens is met de informatieverstrekking over het terugkeerbeleid. Ik hoop dat u deze boodschap duidelijk communiceert naar de integratiemedewerkers. Ik hoop dat de integratiesector niet mee zal bijdragen tot een opvangbeleid voor illegalen dat een maximalistische interpretatie voorstaat met betrekking tot de rechten waarop deze personen aanspraak zouden kunnen maken. Mijn partij zal daar in de toekomst nauwlettend op toezien.

Geachte collega's, mijn partij heeft het in verband met dit ontwerp van decreet alleszins moeilijk met het wettelijke kader dat gecreëerd wordt voor de sector van het sociaal tolken en vertalen.

Er wordt in middelen voorzien voor de uitbouw van een centrale tolkentelefoon en decentrale tolk- en vertaaldiensten. In elke provincie moet er een tolkdienst komen en één in de steden Antwerpen, Gent en Brussel. Bovendien is het mogelijk dat er afhankelijk van de lokale behoeften zogenaamde lokale antennes worden ingericht. De Vlaamse Regering zou een basissubsidie toekennen. Andere subsidies voor de diensten voor

sociaal tolken zouden onder meer afkomstig moeten zijn van de respectieve gebruikersoverheden: de Vlaamse overheid of Vlaamse gesubsidieerde voorzieningen, zoals Kind en Gezin, de VDAB, scholen, CAW's, onthaalbureaus enzovoort. Het kunnen ook OCMW's, steden, gemeenten en provincies zijn.

De uitbouw van deze sociale tolkdienst is mijns inziens al te veel een toegeving aan de vreemdelingen die zich in Vlaanderen hebben gevestigd maar het al lang hebben vertikt om Nederlands te leren. Met een tolkdienst gefinancierd met Vlaams belastinggeld worden deze mensen op kosten van de Vlaamse belastingdienst onverdiend in de watten gelegd. Draagt de uitbouw van deze tolkdienst volgens u niet eerder bij tot de niet-integratie dan tot de integratie? Hoe zult u misbruiken vermijden van mensen die het na jarenlang verblijf vertikken om Nederlands te leren? Zult u bijvoorbeeld bepaalde voorwaarden opleggen met betrekking tot de toegang tot deze tolkdienst, die een dergelijk averechts effect uitsluiten?

Minister Marino Keulen: Dat is een vraag van gebruikers, enerzijds overheden, instellingen en ziekenhuizen en anderzijds de burgers die er een beroep op doen. Het beste is uiteraard om Nederlands te leren. Daar zetten we maximaal op in. Sinds 2004 hebben 50.000 mensen die trajecten om Nederlands te leren gevolgd. Het is nog altijd de beste manier om je te integreren.

Hoe je het ook draait of keert, we leven in een wereld van open grenzen. Mensen komen naar hier. Dat kun je niet tegenhouden. Je kunt – wat u eigenlijk predikt – je hoofd in het zand steken en laten betijen. Maar wij pakken het aan en proberen het op een goede manier te organiseren met een behoeftedekkend aanbod.

Het beste is Nederlands leren, maar in afwachting daarvan moet je iemand die bij een dokter of in het ziekenhuis zit, kunnen helpen. Hoe moet die arts duidelijk maken wat de diagnose is en wat de therapie is? Dan moet je kunnen terugvallen op instanties die een correcte vertaling geven. Laat mij uitspreken. Als u vragen hebt, moet u het woord vragen. Je moet een beroep kunnen doen op instanties die perfect vertalen om de diagnose aan de patiënt of zijn familie duidelijk te maken en uit te leggen wat er moet gebeuren voor verzorging, medicatie en gedrag.

Zo willen we het leefbaar houden en ervoor zorgen dat er geen ongelukken gebeuren.

De heer Chokri Mahassine: We zetten onze schouders onder de inburgering. Het VB was tegen. Wat inburgering betreft, hebben we gesteld dat de kennis van het Nederlands zeer belangrijk is. Mensen die hier arriveren, moeten zo snel mogelijk Nederlands leren. Dat is de beste oplossing voor de nieuwkomers, maar ook voor de samenleving. Mensen die hun weg nog niet hebben gevonden, moeten we helpen. De minister is daar uitgebreid

op ingegaan. Als we dat niet doen, ontstaan er Babylonische spraakverwarring. En dan ontstaan de problemen waar het VB het voortdurend over heeft. Veel problemen hebben te maken met communicatiemoeilijkheden. We zetten zwaar in op inburgering. Vandaag, tegen het einde van de legislatuur, stellen we dat een tolkdienst belangrijk is. Men kan beweren dat daar erg laat mee wordt uitgekapt, maar ik vind het een goede zaak dat daar grondig is over nagedacht. Het VB begrijp ik wel niet. Wilt u dat die mensen Nederlands leren, of wilt u dat niet? Zat u fout toen het Inburgeringsdecreet aan de orde was?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik hoor de minister heel graag pleiten voor een soort van taalfaciliteiten in ziekenhuizen, met de hulp van de inzet van tolken. De regering heeft eigenaardige prioriteiten. We klagen nu al decennia lang de taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen aan. Nederlandstaligen kunnen er niet terecht, maar voor hen gebeurt er niets. Vreemdelingen die naar Vlaanderen komen, zullen daarentegen tolken krijgen. Wel, als ik bijvoorbeeld naar Peru uitwijk, dan zorg ik ervoor dat ik vooraf de taal ken. Pas dan zal ik me er vestigen, en zal ik dus geen tolk nodig hebben. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, collega's, we lossen de maatschappelijke problemen niet op door naar andere problemen te verwijzen. Er moet inderdaad iets gebeuren aan de schandalige toestand in Brussel waar Vlamingen het slachtoffer van zijn. Het bestaan van die toestand geeft ons evenwel niet het recht om elders in Vlaanderen niet in te grijpen. Wij moeten het beter doen, en de problemen aanpakken.

Minister Marino Keulen: Het VB heeft een probleem, want het begint allemaal los te lopen. De inburgering loopt. 50.000 mensen hebben inmiddels taalcursussen gevolgd. Er worden stappen naar de VDAB gezet om toch op eigen benen te kunnen staan en niet een heel leven af te hangen van een vervangingsinkomen. Men wil op de arbeidsmarkt succes boeken. Om dat te doen moet men zijn baas en zijn collega's verstaan. Het loopt nog niet perfect en het kan beter. Maar we leveren gigantisch veel inspanningen. In afwachting van een ideale toestand moeten we maatregelen treffen, en de tolkentelefoon is er eentje van. Iemand die de dokter niet verstaat moet kunnen communiceren met de arts, zodat een juiste diagnose wordt gesteld.

Dat bestaat vandaag op het terrein. Men probeert via lokale initiatieven een aantal noden te verhelpen. Ik probeer dat wettelijk te verankeren door ervoor te zorgen dat dit niet enkel afhangt van vrijblijvendheid en goodwill.

Brussel is een heel ander verhaal. Het is absoluut niet correct om hier de vergelijking te maken. Ik denk niet dat u ervoor zou pleiten om daar een tolkentelefoon te installeren voor de Vlamingen. Dat zou een pure schande zijn. Daar moet een aantal zaken gebeuren waar wij echter niet altijd de bevoegdheid voor hebben.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, wie steekt nu zijn kop in het zand? Niet wij. Ik kan u in Antwerpen winkelstraten laten zien waar men massaal aan het uitburgeren is.

Minister Marino Keulen: Omdat we daar twintig jaar te laat mee zijn begonnen.

De heer Jan Penris: In heel wat wijken in Vlaanderen is men massaal aan het uitburgeren. U moet maar eens gaan kijken naar de vitrines in die winkelstraten. Die zijn tweetalig Nederlands/Arabisch of Nederlands/Turks en in vele gevallen zelfs eentalig. En welke producten bieden die winkels aan? Producten die men in Vlaanderen niet vindt en die afgestemd zijn op een markt van mensen die niet willen integreren en die willen uitburgeren. Zij willen niet opgaan in onze Vlaamse samenleving.

De heer Chokri Mahassine: Welke zijn die producten? We moeten proberen serieus te blijven.

De heer Jan Penris: Ik ben heel serieus.

De heer Chokri Mahassine: Het klopt dat we in een heel aantal gevallen veel eerder, 20 à 25 jaar geleden, hadden moeten ingrijpen. Nu wordt er een verplichte inburgering ingevoerd maar ook daar bent u tegen.

De heer Jan Penris: Hebt u mij dat horen zeggen?

Minister Marino Keulen: We hadden inderdaad 20 jaar geleden moeten beginnen met die inburgering. We zijn er in 2004 mee begonnen. Iedereen stelde zich toen de vraag of we dat ooit voor elkaar zouden krijgen. Nu blijkt dat dit loopt.

Ik erken de situatie die u beschrijft. Ik kom immers ook in die steden en grootsteden. Het gaat over een fenomeen dat zich voordoet in heel West-Europa, Noord-Amerika en Australië. Dat is het verhaal van de globalisering die men niet kan tegenhouden. Nederland, Frankrijk, de VS en Duitsland vragen ons hoe wij dit aanpakken in het kader van de inburgering en zonder dat er met stenen wordt geworpen. Wij doen dat door heel duidelijk te zijn. Door niets te doen laten we dit soort van processen ontsporen. We moeten de mensen duidelijk maken dat hun toekomst Vlaanderen is. Mensen zijn verplicht om mee te werken aan het uitbouwen van de toekomst van Vlaanderen voor alle Vlamingen, niet alleen voor de eigen gemeenschap.

We hebben daar te lang mee gewacht. Maar vandaag zitten we daarmee in de spits van Europa. Het is hier

zeker niet slechter dan in onze buurlanden en op andere continenten. Wanneer u me probeert wijs te maken dat we dit allemaal hadden kunnen voorkomen, dan liegt u de mensen iets voor. Dan miskent u alle fenomenen inzake globalisering en migratiestromen die zich vandaag in heel de wereld voordoen.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik vind dat u toch wat kort door de bocht gaat. U zegt dat we daar 20 jaar te laat mee begonnen zijn. Toen wij 20 jaar geleden pleitten voor een burgerschapsproef die zou moeten leiden tot het verwerven van de nationaliteit, dan waren wij racisten. Weet u nog?

Minister Marino Keulen: U bent daarvoor veroordeeld door de rechtbank, niet door de politiek.

De heer Joris Van Hauthem: Alle politieke partijen hebben toen gezegd dat er geen voorwaarden konden worden opgelegd en dat er geen inburgerings- of nationaliteitsproef kon worden afgenomen die moest leiden tot het verwerven van de nationaliteit. Op dat ogenblik waren wij voor alle andere partijen racisten. Nu komt u zeggen dat we 20 jaar te laat zijn begonnen met dit proces.

Minister Marino Keulen: Willen we eens kijken wat u allemaal in uw 70-puntenprogramma hebt gezet? U bent niet afgewezen omwille van de inburgeringsproef! (*Rumoer*)

De heer Joris Van Hauthem: We werden toen politiek veroordeeld. (*Opmerkingen van de heer Chokri Mahassine*)

We werden toen politiek veroordeeld wegens racisme. De politiek heeft er dan ook voor gezorgd dat men uiteindelijk een rechtbank heeft gevonden om dat ook nog eens te bevestigen.

Minister Marino Keulen: Dat is een grove leugen.

De heer Joris Van Hauthem: Wat hebben we gezegd toen de inburgering werd ingevoerd? Het probleem is dat men niet tot een resultaatsverbintenis kan komen. Wij hebben altijd gezegd dat de nationaliteitsverwerving het eind moeten zijn van een heel proces van integratie, van wat men nu inburgering noemt. Kan de overheid daarbij een beetje helpen? Natuurlijk en uiteraard. Maar die bevoegdheden hebben wij niet in handen. Volgmigratie, gezinshereniging, dat zijn zaken die federaal worden geregeld.

Er wordt gesproken over 50.000 op vier jaar tijd. Kijk eens hoeveel vreemdelingen per jaar binnenkomen! En als u die vergelijking maakt, dan moet u vaststellen dat u met de huidige bevoegdheden aan het dweilen bent met de kraan open.

Ik vind het ook altijd een beetje vreemd dat de overheid verantwoordelijk wordt gesteld voor het feit dat

nieuwkomers de taal niet kennen. Excuseer me! Ik heb familie wonen in Spanje, in de Verenigde Staten, in Argentinië en in Brazilië. Toen mijn tante in Brazilië toekwam, zei men haar niet dat het geen probleem was dat ze geen Portugees sprak, dat men haar wel een paar lessen zou geven. Zo werkt dat niet! Probeer eens naar Australië te emigreren. U zult hier een inburgeringscursus moeten volgen en een examen afleggen vooraleer u kunt vertrekken. Dat is misschien de betere weg, in plaats van hier praatjes te verkopen over het feit dat heel Europa komt zien hoe wij dat aanpakken. U doet misschien nette inspanningen. Het blijft echter dweilen met de kraan open. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, het moge duidelijk zijn dat met dit ontwerp de integratie van de allochtonen in de Vlaamse samenleving geen stap dichterbij komt, wel integendeel. Momenteel is het zover gekomen dat niet de vreemdelingen zich aanpassen aan onze waarden en tradities, maar wel dat onze instellingen zich aanpassen aan de desiderata en de eisen van de allochtonen. En ik verwijs dan naar de hallal-discussie, het wegmoffelen van onze christelijke symbolen in het onderwijs, het organiseren van gescheiden zwembaden voor vrouwen in onze zwembaden enzovoort.

De Vlaamse meerderheidspartijen zouden beter hun oor te luisteren leggen in Nederland, waar de kritiek op het lakse integratiebeleid uit het verleden toeneemt. Zelfs de sociaaldemocratische PvdA is intussen tot het besef gekomen dat het integratieprobleem maar kan worden opgelost door wetten en regels strikter te handhaven en door andersdenkenden waar nodig te confronteren met de Nederlandse waarden. De partij stelde in een nota: "Integratie was (lange tijd) een zaak van tolerantie en dan zou het wel goed komen. In de praktijk betekende die tolerantie vooral wegstappen van problemen. De fase van vermijden is nu voorbij."

Jammer genoeg is het Vlaamse politieke establishment nog niet tot dit besef gekomen. Het Vlaams Belang zal dan ook met overtuiging tegen dit ontwerp stemmen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister Marino Keulen: We maken hier een verkiezingsdebat mee. U doet alsof er gedurende vijf jaar geen beleid is gevoerd. Als we nu één zaak hebben gedaan, dan is het wel een aantal duidelijke principes voorop zetten, zorgen dat de rechtsstaat wel gerespecteerd wordt, dat er niet wordt toegegeven op essentiële principes, principes waar iedereen zich aan te houden heeft, dat de regels, voorschriften, procedures door iedereen worden gerespecteerd, ook door nieuwkomers.

We hebben er misschien twintig jaar over laten gaan en we hebben misschien te lang gezweven en de andere kant uitgekeken. Maar over de afgelopen vijf jaar kunt u dat absoluut niet zeggen. We hebben daarvoor ook de

volle steun van het hele parlement gekregen. Iedereen heeft op dat vlak zijn verantwoordelijkheid opgenomen.

U neemt Nederland als voorbeeld. Daar ligt alles juist op zijn gat. Ze komen kijken hoe wij de zaak aanpakken, hoe wij een en ander organiseren. Straffe verklaringen afleggen is één zaak, problemen aanpakken en oplossen of trachten ze te verkleinen, dat is iets anders. Uw probleem is dat we er iets aan doen. U hebt jaren het monopolie gehad. Wat we nu doen, zint u niet. Die problemen vormen eigenlijk de voedingsbodem waar u op teert en waarmee u groot denkt te blijven.

Vandaag komen er in Vlaanderen elk jaar 27.000 nieuwe Vlamingen aan. Die cijfers zijn verhoudingsgewijs niet hoger dan in onze buurlanden. Er zijn er 15.000 vanuit de Europese Unie, vooral Nederlanders, 12.000 komen van daarbuiten. De cijfers zijn wat ze zijn. Wij organiseren ons daarop en we proberen nu net uit de fouten van het verleden te leren en ervoor te zorgen dat de mensen Nederlands spreken, dat ze aan het werk zijn. Heel veel jongere nieuwe Vlamingen beseffen dat ze geen andere toekomst hebben dan hier mee te doen en bij te dragen en solidair te zijn met de rest van de Vlamingen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben de voorbije jaren in dit Vlaams Parlement samen met de Vlaamse Regering kunnen zorgen voor een nieuwe koers in het kader van het hele inburgeringsbeleid. In andere landen is men in bepaalde richtingen verder gegaan en merkt men nu dat er een bijsturing moet gebeuren. Die toestanden zijn bij ons anders. De voorbije jaren is er vrij constructief maar toch ook resoluut en vanuit een duidelijke visie gewerkt. Ook datgene wat nu gebeurt, de aanpassingen aan het decreet, ligt helemaal in die lijn. Het gaat hier voor een deel om technische aanpassingen, het gaat om een actualisering. Het beleid is de voorbije jaren in de beleidsbrief, de beleidsnota, vastgelegd en van die koers is niet afgeweken.

Er zijn vijf strategische doelstellingen. Er is de betere afstemming tussen de actoren in het integratiebeleid in de voorbije jaren. Er is veel veranderd aan het decreet dat destijds onder minister Luc Martens is tot stand gekomen. Er zijn nieuwe actoren gekomen en die stellen zich voor een deel anders op. Het is goed dat er een nieuwe afstemming kan gebeuren. Er is een verhoging van de efficiëntie en de effectiviteit. Er is een audit gebeurd in de hele sector. Daar zijn ook lessen uit getrokken. Dat heeft inderdaad een aantal jaren geduurd. Nu zijn we aan het einde van de legislatuur. Op een bepaald ogenblik werd ervoor gekozen om met de cijfers van die audit te werken en daaraan conclusies te verbinden. Dat is de juiste weg.

Er komt een afstemming op de beleidsvisie van de Vlaamse overheid, die de voorbije jaren in verschillende documenten werd uitgetekend en die ook op het terrein ingang heeft gevonden. De coördinatie wordt nog verbeterd. Nieuw is toch dat kader voor het sociaal tolken en vertalen waarnaar daarnet terecht is verwezen. Het geeft een belangrijke maatschappelijke meerwaarde op het terrein wanneer mensen verstaanbaar kunnen worden gemaakt, wanneer problemen, bijvoorbeeld in een medische context, kunnen worden verduidelijkt. Het gaat om heel elementaire zaken, maar het niet doen zou toch een grote vergissing zijn.

Als christendemocraten zijn wij te vinden voor een overheid die inspeelt op wat mensen bindt. Een overheid mag niet blind zijn voor verschillen tussen culturen, al was het maar omdat een aantal van die verschillen in fundamentele rechten en verdragen zijn vastgelegd, zoals het recht van vrije meningsuiting, het recht van vereniging en de vrijheid van godsdienst, die ons zeer dierbaar is. Wij zijn er ons van bewust dat het meetbaar stellen van doelstellingen en realisaties in een materie die met samenleven te maken heeft niet eenvoudig is. Toch zijn er een aantal stappen in die richting gezet. Daar hebben wij de voorbije jaren vaak op gehamerd. Er mag niet alleen in een sector worden geïnvesteerd, wat daar gebeurt moet meetbaar zijn en er moeten resultaten staan tegenover de inspanningen.

Er wordt nu een meer beperkende definitie gehanteerd voor de doelgroep. Het gaat over de tweede generatie. Wij hebben dat in de commissie verder besproken. Dit is een beter meetbare aflijning en dat is een stap vooruit.

Wij staan achter de visie van het integratiebeleid, dat zich nu richt op de hele samenleving en niet langer op bepaalde doelgroepen. Samenleven in diversiteit vraagt nu eenmaal een inspanning van iedereen. Het beleid is nu gericht op alle Vlamingen. Het streven naar dat grotere draagvlak is absoluut nodig. Daarom moeten we werken aan een correcte beeldvorming. Het detecteren van problemen, het stimuleren van oplossingen voor samenlevingsproblemen, het niet uit de weg gaan van problemen die zich stellen in de steden, en vooral in de steden, ook de problemen die door andere partijen uit de oppositie worden aangekaart – wij moeten die problemen niet uit de weg gaan maar wij moeten wel met de juiste antwoorden durven te komen.

Uit recent onderzoek blijkt dat 75 percent van onze bevolking diversiteit aanvaardt. Maar de mensen koppelen daar ook voorwaarden aan. Dan gaat het over tewerkstelling, werkwillegheid, taalkennis en het respecteren van de waarden en normen die in onze samenleving de toon zetten.

Hoeveel afwijking van de norm of hoeveel diversiteit mensen willen tolereren, blijft uiteraard een open vraag. Daarover zal altijd kunnen worden gedebatteerd. Verschillende

partijen brengen verschillende nuances in het debat. Dat houdt het debat in Vlaanderen levendig. Daarvoor moet in de toekomst ruimte bestaan.

Het aanvaarden van de diversiteit hangt nauw samen met de frequentie en de kwaliteit van de contacten tussen mensen en groepen. Daarin speelt het middenveld voor ons, christen-democraten, een belangrijke rol. Mensen zijn geen eilanden, maar schiereilanden. Een persoon hangt met wortels aan een cultuur en een traditie. Het heeft geen zin dat allemaal los te snijden. Maar die eigen identiteit mag de samenleving als geheel niet bedreigen. Enkel voor de emancipatie van het individu kiezen, leidt echter ook nergens heen. Wij staan voor respect in verbondenheid.

We ondersteunen de optie om aan de empowerment van een aantal doelgroepen te werken. De zelforganisaties kunnen op dat vlak een belangrijke rol vervullen. Dit standpunt wordt door een meerderheid in het Vlaams Parlement gedragen. Ik heb daarnet al op de vraag uit de sector naar meer ondersteuning gewezen. De sector wil dat doen, maar moet dat ook kunnen doen.

Tijdens de commissiebesprekingen heb ik tevens naar de eigenheid van onze Vlaamse hoofdstad, Brussel, verwezen. We hadden graag binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie de oprichting van een integratiedienst volgens het principe van de integratiediensten binnen de lokale besturen gezien. We hebben gemerkt dat dit niet mogelijk bleek. Volgens ons zijn er kansen gemist om het integratiebeleid in onze hoofdstad op dezelfde lijn als elders voort te zetten.

Tot slot wil ik nog even verwijzen naar de nota die het Vlaams Minderhedencentrum (VMC) de minister heeft voorgelegd. In die nota staat onder meer dat het VMC constructief aan de uitvoering van dit ontwerp van decreet wil meewerken. De nota bevat ook een aantal behartenswaardige projectvoorstellen. Ik reken erop dat de minister die nota met veel belangstelling zal lezen en zal nagaan welke van de voorgestelde concrete, doelgerichte oplossingen hij kan ondersteunen. In mijn ogen bevat die nota in elk geval nuttige informatie. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

De voorzitter: Mevrouw Dillen, ik stel dat ook vast.

De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mevrouw de voorzitter, ieder weldenkend mens vindt de inpassing van allochtonen in deze samenleving zeer belangrijk. Aandacht voor en vernieuwing van het integratiebeleid zijn dan ook essentieel.

De voorliggende aanpassing van het decreet is noodzakelijk. Het huidig decreet dateert nog van 1999 en is

niet langer aan de huidige maatschappelijke situatie aangepast. De uitdagingen inzake de integratie in onze samenleving zijn er zeker niet kleiner op geworden. Het is noodzakelijk de sector te versterken en te sensibiliseren en het beleid beter te coördineren.

De voorgestelde wijzigingen houden onder meer in dat met betrekking tot integratie niet enkel de etnisch-culturele minderheden, maar de hele samenleving wordt aangesproken. De versterking van de samenleving is niet enkel de verantwoordelijkheid van de minderheden. Dit is de verantwoordelijkheid van elke Vlaming.

Het voorliggend ontwerp van decreet tracht een oplossing te bieden voor de knelpunten die de Inspectie van Financiën tijdens de audit van de integratiesector in 2007 heeft vastgesteld. De bevindingen van de Inspectie van Financiën zijn trouwens in de commissie voorgesteld. Het werken met convenants en een meer gecoördineerde aansturing zullen de efficiëntie van het beleid sterk verhogen.

Ook de regierol van de lokale besturen is een heel goede zaak, want zij kunnen veel beter inspelen op de noden die zich op het terrein stellen. Het is belangrijk om het lokale niveau dan ook maximaal te responsabiliseren inzake integratiebeleid. Dit decreet maakt een duidelijke keuze in die richting en dat willen en kunnen wij ondersteunen.

De integratiecentra zullen in de toekomst een werking voor die gemeenten ontwikkelen waar geen lokale integratiedienst bestaat. Dat is ook een goede zaak, zeker voor die gemeenten die niet geneigd zijn om rond dit thema een beleid te voeren. Het is belangrijk dat de integratiesector een werking kan uitbouwen die heel Vlaanderen dekt.

Wij onderschrijven het werken met convenanten waarbij het duidelijk moet gaan over resultaatsgebieden en resultaatsverwachtingen. De resultaatsverwachtingen moeten natuurlijk wel in verhouding staan tot de middelen en mogelijkheden van de betrokken organisaties en moeten in rechtstreeks verband staan met de opgezette acties. Het kan niet de bedoeling zijn dat een organisatie met beperkte mogelijkheden verantwoordelijk wordt gesteld voor het al dan niet realiseren van het samenleven in diversiteit.

Het is belangrijk dat er blijvend wordt geïnvesteerd in een expertisecentrum dat de sector actief zal stimuleren. Wij juichen toe dat dit expertisecentrum de opgebouwde expertise over de rechtspositieregeling van de vluchteling kan behouden en zelfs een decretale opdracht krijgt om die uit te werken.

De sector is terecht zeer tevreden met de regeling voor de sociaal tolken en vertaaldiensten. Ondanks het feit dat we sterk inzetten op lessen Nederlands tweede taal, is een tolkendienst absoluut noodzakelijk voor wie hier net nieuw is,

zeker in de hulp- en dienstverlening. Eindelijk wordt er voor deze diensten in een decretaal kader voorzien.

Het is goed dat er eindelijk iemand wordt aangeduid om het secundaire inburgeringstraject te ondersteunen en faciliteren. De integratiecentra krijgen hier nu een belangrijke rol in. Hopelijk is dit de aanzet om ook werk te maken van die secundaire inburgeringstrajecten voor inburgeraars met een educatief of een maatschappelijk-persoonlijk perspectief.

Het decreet voorziet in een versterking van de participatieorganisatie, in casu het Minderhedenforum. Ook sp.a is voorstander van die versterking, met het oog op empowerment van de doelgroep.

De keuze is gemaakt om er een wijzigingsdecreet van te maken. Andere sprekers hebben het daar ook al over gehad. Bijna alle artikelen zijn op de een of andere manier gewijzigd. Dit bevordert zeker niet de leesbaarheid van het decreet. Met een gecoördineerde versie zal men wel aan de slag kunnen, maar het blijft een merkwaardige keuze.

Zowel het Vlaams Minderhedencentrum (VMC) of het toekomstige Vlaanderen Et le Monde International (VleMI) als het Minderhedenforum, stellen vast dat het wijzigingsdecreet hen extra taken toekent. Zij verwachten dat er ook meer middelen zullen komen. Dat blijkt echter niet uit de begroting. In de commissie is wel gezegd dat er een aantal toezeggingen zijn gedaan.

De essentie is dat dit decreet de hele integratiesector grondig wijzigt. Het VMC moet zich omvormen tot VleMI. De opdrachten voor de participatieorganisatie worden uitgebreid. De centra en diensten krijgen meer uitgebreide opdrachten en moeten een andere manier van werken hanteren, waarbij ze rekening moeten houden met outputindicatoren en het naleven van convenanten. De sector van de sociale tolken en vertalers wordt gereguleerd en uitgebreid. Om die wijzigingen ingang te doen vinden, om de beleidsdoelstellingen te doen slagen en om voldoende draagvlak te vinden binnen de sector, is het belangrijk dat de minister voorziet in een goede timing en een grondige begeleiding en ondersteuning. Voor ons kan die ondersteuning het best gebeuren door het huidige VMC, toekomstige VleMI.

De minister voorziet dus best in een goede overeenkomst met het VLEMI over de implementatie van het nieuwe beleid op het terrein. De sector is daar vragen-de partij voor.

Wij ondersteunen het decreet en zijn er zeker van dat verder de richting wordt gevolgd om de samenleving nog gemakkelijker te maken. Het Inburgeringsdecreet vonden wij al een zeer goed vervolgverhaal. Er wordt altijd gezegd dat het Inburgeringsdecreet in 2004 is

begonnen, maar eigenlijk is het al begonnen in 2002. Toen werd het decreet gestemd en werd de verplichting ingeschreven. Wij vonden het heel belangrijk om daar al de verplichting in te schrijven. Het is goed dat we dat achteraf hebben uitgebreid en nog verder hebben uitgewerkt tijdens deze legislatuur.

Ik vind dit een zeer goed sluitstuk om er nog eens de aandacht op te vestigen dat deze regering heel veel heeft gedaan rond het samenleven in Vlaanderen.

Minister Marino Keulen: Collega's, ik heb hier een gecoördineerde versie. Ik zal ze via de diensten laten verspreiden.

Dit Integratiedecreet moesten we niet meer afleveren. Het regeerakkoord is duidelijk en het decreet gaat zelfs verder dan eigenlijk nodig is. We hebben er overleg over gevoerd en er input aan gegeven, op basis van overleg waarbij de lokale besturen in de regierol worden geplaatst, waar ze ook vragende partij voor waren.

Het is historisch correct dat toenmalig minister Vogels begonnen is met een Inburgeringsdecreet in 2002. Dat was heel beperkt wat betreft het onderdeel verplichtingen. Het ging om een paar honderd mensen. Mijnheer Mahassine, we hebben er ondertussen ruim 49.500 aan toegevoegd. Ik denk dat dat een goede zaak is, om via de weg van de geleidelijkheid alle geesten te doen rijpen.

Mevrouw de voorzitter, we hebben een heel pittig debat gehad en alle elementen zijn aan bod gekomen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 2154/3)

– *De artikelen 1 tot en met 41 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.07 uur.*
